Οἰκογενειακὴ Ζωή

«Πάτερ, ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου...».

(Λουκ. ιε΄, 18)

ΑΘΗΝΑΙ - ΕΤΟΣ Ζ΄
ΑΡΙΘ. 79

Φεβρουάριος
1940

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΖΩΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

ΔΙΕΥΘ.-ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ - ΓΡΑΦΕΙΑ: Πειραιῶς - Κολωνοῦ 1.— Τηλ. 53-197

Συνδρομὴ ἐτησία προπληρωτέα: ἐσωτερικοῦ δρχ. 50 ἐξωτερικοῦ δρχ. 150.
Χρηματικὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται: Καν Λίζαν Ζαχαρῆ, Πειραιῶς - Κολωνοῦ 1 Ἀθήνας

ΤΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΝΥΦΗΣ ΚΑΙ ΠΕΘΕΡΑΣ

Τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Ἀπὸ τὰ πολλὰ γράμματα ποὺ λαβαίνω καὶ ἀπὸ τὸν τόνο ποὺ εἶναι γραμμένα, ἐβεβαιώθηκα ἀκόμα μιὰ φορὰ τί χάσματα εὑρίσκονται πολλὲς φορὲς ἀνοιγμένα ἀνάμεσα στὰ στενώτερα ἀκόμα πρόσωπα τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας καὶ ἐσχημάτισα τὴν πεποίθησι, ὅτι κάθε προσπάθεια πρέπει νὰ καταβληθῆ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο. Πῶς, δηλαδή, νὰ γεφυρωθοῦν αὐτὰ τὰ χάσματα· γιατὶ ἀλλοιώτικα ὁ Χριστὸς δὲν μπορεῖ νὰ ἐπισκεφθῆ τὰ σπίτια αὐτά. Πολλὰ ἀπὸ τὰ γράμματα ποὺ ἔλαβα προέρχονται ἀπὸ διάφορες πεθερές. Μερικὲς ἀπὸ αὐτές, σὲ κάθε γραμμὴ τοῦ γράμματός των, ἀφήνουν νὰ φαίνεται καθαρὰ ἡ μεστὴ καὶ χριστιανικὴ ψυχή τους. Μὲ ἀγάπη ἀληθινὴ γιὰ τὴ νύφη τους λένε τὸ παράπονό τους ποὺ μοιάζει σὰν ὁλόθερμη προσευχὴ πρὸς τὸ Θεὸ γι' αὐτήν. Διαβάζοντάς τα, ἔβλεπα μὲ τὰ ψυχικά μου μάτια τὰ γεροντικά τους μάτια βουρκωμένα ἀπὸ πόνο καὶ συμπόνια. Μὰ οἱ περισσότερες ἀπὸ αὐτὲς μιλοῦν μὲ πολὺ πεῖσμα, καὶ κακία γιὰ τὴ νύφη τους. Περισσότερα ὅμως γράμματα ἔλαβα ἀπὸ διάφορες γυναῖκες γεμάτα παράπονα, διότι ὑποστηρίζω τὶς πεθερές, ἐνῷ αὐτὲς ἀποτελοῦν τὸ ἀτέλειωτο μαρτύριο, γιὰ τὰ νέα σπίτια καὶ κλονίζουν τὴν εὐτυχία τους καὶ ὄχι λίγες φορὲς τὸ μεταβάλλουν σὲ ἐρείπια. Μιὰ μοῦ γράφει, ὅτι ἡ πεθερά της ἐννοεῖ καλὰ καὶ σώνει νὰ ἀνακατεύεται παντοῦ στὸ νοικοκυριό τους καὶ νὰ φέρνη ἀπροσπέλαστα ἐμπόδια σκορπίζοντας γύρω της ἀναστάτωσι καὶ δυστυχία. Νομίζει ὅτι τῆς ἐπῆρε τὸ γυιό της ἡ νύφη της, ἀφοῦ ἐκείνη τόσο ἐβασανίσθη γιὰ νὰ τὸν μεγαλώση! Ἄλλη μοῦ παραπονεῖται, ὅτι τὴν διαβάλλει ἡ πεθερά της στὸν ἄνδρα της διαρκῶς καὶ ἐκεῖνος ἐπηρρεασμένος ἀπὸ αὐτή, δὲν θέλει νὰ καταλάβη τὴν γυναῖκα του καὶ τὴν τυραννεῖ σὲ σημεῖο ποὺ βασανίζεται ἀπὸ τὴν σκέψι νὰ ἐγκαταλείψη τὸν ἄνδρα της καὶ νὰ φύγη! Ἄλλες μοῦ διηγοῦνται πράγματα τόσο τρομερά, ποὺ πράγματι μὲ ἔκαναν νὰ κουνήσω ἀκόμα μιὰ φορὰ πονεμένος τὸ κεφάλι καὶ νὰ δῶ πόσο μακρυὰ βρίσκεται ὁ Χριστὸς στὰ πιὸ πολλὰ χριστιανικὰ σπίτια.

Ἐξαιρετικὴ συγκίνησι ἀπὸ ὅλα αὐτὰ τὰ γράμματα μοῦ ἔδωσε τὸ γράμμα μιᾶς μητέρας ποὺ ἔλαβα ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ. Τὸ γράφει μιὰ μητέρα, φαίνεται χριστιανή. Τὸ παραθέτω ὅπως εἶναι, γιατὶ νομίζω ὅτι ἔτσι ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς, ἀγαπητοί μου φίλοι, εὐκολώτερα θὰ διακρίνη τὶς πολύτιμες γραμμές του καὶ τὰ διδάγματα ποὺ κλίνουν μέσα τους:

«Σεβασμιώτατε,

Ὅπως ὅλα τὰ ἄρθρα σας ἔτσι καὶ τὸ σημερινὸν μὲ συνεκίνησε πολύ. Τὴν δυστυχισμένη γρηούλα μάννα! Μὰ καὶ τὴν τρισδυστυχισμένη νύφη της! Τώρα πέθαναν καὶ πεθερὰ καὶ νύφη καὶ ὁ Δίκαιος Κριτὴς ἔχει δώσει στὴν καθεμία ἀπ' αὐτὲς τὴν θέσι ποὺ τῆς πρέπει. Ὅμως, ἐπιτρέψτε μου, Σεβασμιώτατε, νὰ σᾶς πῶ πώς, ἂν εἶναι σκληρὲς νύφες ποὺ τυραννοῦν τὶς ἄμοιρες πεθερές, εἶναι ὅμως καὶ σκληρὲς πεθερὲς ποὺ κάνουν

μαρτυρικὴ τὴ ζωὴ σὲ ἄλλες εὐλογημένες νύφες. Ἕνα τέτοιο μαρτύριο θέλω νὰ σᾶς παρουσιάσω μὲ τὸ γράμμα μου αὐτό, μαρτύριο, ποὺ δὲν τὸ θίξατε ἀκόμα στὰ τόσον ἐνδιαφέροντα ἄρθρα σας γιὰ τὴν Χριστιανικὴ οἰκογένεια. Τὸ μαρτύριον αὐτὸ τὸ περνάει ἡ μικρή μου κόρη. Ἐμεγάλωσα τέσσερα κορίτσια μὲ πόνο καὶ μὲ δάκρυ. Ὁ ἄνδρας μου, ὅταν πέθανε, μοῦ τὰ ἄφησε καὶ τὰ τέσσερα μικρά. Τί τράβηξα γιὰ νὰ τὰ μεγαλώσω ὁ Θεὸς μόνον τὸ ξέρει. Ὡς τόσο αἰσθάνομαι μέσα μου ἱκανοποίησι βαθειά, διότι εἶναι καὶ οἱ τέσσερες εὐλογημένες μὲ τὸν Χριστὸ ἀληθινὰ μέσ' στὴν καρδιά τους. Κι' ἡ μικρή μου κόρη καλοπανδρεύθηκε. Ἕνας νέος, ὅπως πρέπει, τίμιος καὶ φίλεργος, ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐπῆρε, τῆς ἔδωσε ὅλη του τὴν ἀγάπη καὶ ζοῦν ἀγαπημένα. Μὰ ἡ πεθερά της τὴν τυραννεῖ. Οἱ ἄλλες τρεῖς κόρες μου ζοῦν ἀγαπημένα μὲ τὶς πεθερές τους καὶ μὲ ὅλους τοὺς συγγενεῖς τῶν ἀνδρῶν των. Ἔμαθαν νὰ σέβωνται καὶ νὰ ἀγαποῦν τοὺς γονεῖς των, γιατὶ ἐμεγάλωσαν ὀρφανὲς καὶ παρηκολούθησαν τὸ ἀτελείωτο δάκρυ μου καὶ τὸ στεναγμό μου. Μὰ καὶ οἱ πεθερές τους εἶναι γυναῖκες τοῦ Θεοῦ καὶ τὶς λατρεύουν. Ποῦ ἦταν νὰ τύχῃ ἡ κακοτυχία αὐτὴ στὴν πιὸ μικρή μου κόρη, τὴν πιὸ λεπτή, τὴν πιὸ εὐγενική, τὴν πιὸ καλὴ ἀπ' ὅλες; Εἶναι ἀφωσιωμένη στὸν ἄνδρα της καὶ στὰ μικρά τους ἀγγελούδια. Τίποτε ἄλλο δὲν τὴν ἀπασχολεῖ. Τὴν Κυριακὴ τὸ πρωῒ θὰ πᾶνε ὅλοι μαζὶ στὴν ἐκκλησία καὶ τὸ ἀπόγευμα πάλι ὅλοι μαζὶ σ' ἕνα μικρὸ περίπατο. Ὅλες τὶς ἄλλες ἡμέρες κλεισμένη μέσα στὸ σπίτι, δὲν σκέπτεται, παρὰ πῶς νὰ κάμῃ εὐτυχισμένο τὸν ἄνδρα της, πῶς νὰ δώσῃ καλὴ ἀνατροφὴ στὰ παιδιά της. Ὅλοι οἱ γνωστοὶ τὴν ἔχουν γιὰ παράδειγμα. Ὁ ἄνδρας της τὴν λατρεύει. Μόνον ἡ πεθερά της τὴν ποτίζει καθημερινὸ δηλητήριο. Σὰν φίδι ρίχνετ' ἐπάνω της. Καὶ ἡ κόρη μου καταπίνει μὲ ὑπομονὴ τὰ φαρμάκια. Βέβαια μποροῦσε νὰ πῇ τί συμβαίνει στὸν ἄνδρα της καὶ τότε δίχως ἄλλο θὰ ἐγίνοντο μεγάλα πράγματα, διότι, ὅπως σᾶς εἶπα, τὴν λατρεύει, μὰ ἡ χριστιανὴ γυναῖκα δὲν θέλει νὰ κάνῃ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Καὶ περιμένει πότε θὰ μείνῃ μόνη γιὰ νὰ χύσῃ δυὸ δάκρυα πόνου καὶ προσευχῆς πρὸς τὸν Θεὸ καὶ νὰ ξεκουρασθῇ. Φαντάζεσθε τὸ μαρτύριο αὐτό; Προσευχηθῆτε καὶ σεῖς, Σεβασμιώτατε, νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς στὴν κόρη μου ὑπομονὴ καὶ φώτισι στὴν πεθερά της. Μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ εὐτυχία σ' ἕνα σπίτι, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἀγάπη, ὑποχώρησι καὶ ὑπομονή ; Δὲν θὰ ἦταν καὶ ἡ πεθερά της πιὸ εὐτυχισμένη ἂν αἰσθανόταν τὴ νύφη της σὰν κόρη της, μάλιστα μιὰ τέτοια νύφη γεμάτη ἀγάπη καὶ σεβασμό;

Φιλῶ μὲ σεβασμὸ τὸ χέρι σας»

***

Ποιὰ νύφη, ποιὰ πεθερά, ποιὰ κόρη, ποιὰ μάννα θὰ μποροῦσε νὰ μείνῃ ἀσυγκίνητη ἀπὸ ἕνα τέτοιο γράμμα; Ὤ! Ἂς τὸ διαβάσουν ὅλες μὲ προσοχὴ μεγάλη. Ἔχουν πολλὰ διδάγματα ν' ἀντλήσουν ὅλες ἀπὸ αὐτό. Ἔ! Χριστιανὴ μητέρα! Καθῆκον σου εἶναι, τὸ ἱερώτερον ἀπ' ὅλα τὰ καθήκοντα, μιὰ ποὺ ἐγέννησες τὸ γυιό σου νὰ τὸν μεγαλώσῃς καὶ νὰ περάσῃς τὰ γλυκὰ βάσανα καὶ τὶς εὐλογημένες ὀδύνες, ποὺ ὁ Θεὸς ὥρισε νὰ περνοῦν οἱ ἄξιες μητέρες γιὰ νὰ μεταδίδουν στὶς ἁπαλὲς ψυχὲς τῶν παιδιῶν τους δυνάμεις καὶ χαρίσματα τέτοια, ποὺ θὰ τοὺς δείξουν τὸν ὡραιότερο δρόμο καὶ θὰ τοὺς ἐξασφαλίσουν μιὰ ἀνώτερη ζωή. Μὰ πρέπει νὰ τὸ καταλάβῃς ὅτι, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα ἡ εὐλογημένη, ὁ γυιός σου θὰ νυμφευθῇ, τὰ καθήκοντά σου πλέον θὰ τὰ παραδώσῃς στὰ χέρια τῆς νύφης σου, τῆς γυναίκας τοῦ γυιοῦ σου καὶ σὺ θὰ τραβηχθῇς στὴ μπάντα. Ἔχεις ὅλο τὸ δικαίωμα νὰ ἀξιώσῃς ἀπὸ τὸ γυιό σου καὶ τὴ νύφη σου ἀγάπη καὶ σεβασμό. Καὶ ἐκεῖνα ἔχουν ὑποχρέωσι νὰ σοῦ τὰ προσφέρουν πλούσια γιὰ νὰ περάσῃς μὲ γαλήνη τὰ τελευταῖα χρόνια σου καμαρώνοντας εὐτυχισμένη, εὐτυχισμένα τὰ παιδιά σου. Ἔτσι εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν εἶναι ἄξιο χριστιανικῆς μητέρας νὰ θέλῃ νὰ ἀνακατεύεται στὸ νοικοκυριὸ τοῦ γυιοῦ της καὶ νὰ τυραννῇ τὴ γυναίκα του καὶ νὰ κλονίζῃ τὸ σπίτι του καὶ νὰ σπέρνῃ γύρω της ἀναστάτωσι καὶ δυστυχία.

Ἔ! Χριστιανὴ κοπέλλα! Ὁ Θεὸς θέλησε νὰ ἀποκατασταθῇς, νὰ στήσῃς τὸ νοικοκυριό σου, νὰ στηριχθῇς στὸ στιβαρὸ μπράτσο τοῦ ἀνδρός σου. Ἀφοσιώσου στὸ σπίτι σου, στὸν ἄνδρα σου καὶ τὰ παιδιά σου. Αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸ βασίλειό σου. Εἶσαι σὺ ἡ βασίλισσα. Ἔχεις στὰ χέρια σου τὰ μεγαλύτερα ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα καθήκοντα, τὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν ου. Δόσε ὁλόκληρο τὸν ἑαυτό σου στὰ ὑψηλὰ αὐτὰ καθήκοντα, ἔσο εὐτυχισμένη στὸ βασίλειό σου. Μὰ μὴ λησμονῇς ὅτι τὰ γλυκὰ βάσανά σου καὶ τὶς εὐλογημένες ὀδύνες σου, ποὺ ὅσο καὶ ἂν εἶναι γλυκὰ καὶ εὐλογημένα, εἶναι πάντα βάσανα καὶ ὀδύνες, τὰ πέρασε πιὸ μπροστὰ ἀπὸ σένα ἡ πεθερά σου, γιὰ νὰ μεγαλώσῃ τὸν ἄνδρα σου. Ἀναγνώρισέ της τοὺς κόπους καὶ τὶς θυσίες, τὸν ἱδρῶτα καὶ τὰ δάκρυά της καὶ δός της ἀγάπη καὶ σεβασμό, γλύκαινε τὶς τελευταῖες ἡμέρες της, κάνε την νὰ σὲ ἀγαπήσῃ δός της τὰ μέσα νὰ φύγῃ εὐχαριστημένη, γεμάτη γαλήνη ἀπὸ αὐτὸ τὸν κόσμο.

Κάμε ὑπομονή, ἀγάπα καὶ προσεύχου καὶ ἔσο βεβαία ὅτι σὺ θὰ βγῇς στὸ τέλος ἡ κερδισμένη.

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΥΣΕΒΗ ΛΑΟΝ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ φίλοι,

Τὸ εὐλογημένο διάστημα ποὺ εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ διαμείνω στὴν πόλι σας μοῦ ἐγέμισε τὴν ψυχὴ ἀπὸ ἐντυπώσεις βαθειὲς καὶ ἀνεξάλειπτες. Ἡ ἀποστολὴ τοῦ θείου κηρύγματος χάριν τῆς ὁποίας ταξιδεύω στὴν Ἑλλάδα, σπάνια μοῦ ἐπροξένησε τέτοιες δυνατὲς συγκινήσεις. Ἡ πνευματικὴ δίψα καὶ ἡ συρροή σας στοὺς ἱεροὺς ναοὺς κατὰ τὴν πραγματοποίησι τῶν κηρυγμάτων μου ἀποδεικνύουν, ὅτι ἐκτιμᾶτε τὰ διδάγματα τοῦ Χριστοῦ ὡς μέσον στερεοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἀνυψώσεως στὶς ἀνώτερες σφαῖρες μιᾶς ὡραίας καὶ ἰδανικῆς ζωῆς. Ἀπεδείχθη ὅτι πόλεις καὶ λαοὶ ποὺ μὲ τόση σωφροσύνη διάγουν ἔχουν μέσα τους ὅλα τὰ συστατικὰ τῆς πραγματικῆς προόδου καὶ τῆς ἀληθινῆς εὐημερίας. Ὅ,τι εἶναι τὸ ἠλεκτρικὸ φῶς γιὰ τὸ φωτισμὸ μιᾶς πόλεως ποὺ χωρὶς αὐτὸ θὰ ἦταν βυθισμένη στὸ πηχτὸ σκοτάδι καὶ οἱ κότοικοί της θὰ παρέπαιαν καὶ θὰ χάνονταν στοὺς σκοτεινιασμένους δρόμους, ἄλλο τόσο εἶναι τὸ πνευματικὸ φῶς ποὺ λυτρώνει τὶς ψυχὲς ἀπὸ τοὺς κινδύνους τῶν ὀλεθρίων θεωριῶν καὶ τῆς διαφθορᾶς καὶ τὶς ὁδηγεῖ στὴ Μεγάλη Λεωφόρο τῶν αἰωνίων ἀληθειῶν τῆς διανοήσεως καὶ τοῦ ἀλτρουϊσμοῦ. Ὁμολογῶ ὅτι θὰ διατηρήσω ἀνεξίτηλη τὴν ἀνάμνησι τῆς εἰλικρινοῦς ἀγάπης σας πρὸς ἕνα εὐτελῆ ἐργάτη τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ὀφείλω τὴν ἔκφρασι τῶν βαθυτέρων εὐχαριστιῶν γιὰ ὅσα ἡ πόλις σας προσέφερε ἀντάξια δείγματα πολιτισμοῦ στὴν εὐαγγελικὴ πορεία μου. Μὰ περισσότερο ἀπὸ ὅλα ἡ φυσιογνωμία τοῦ διαπρεποῦς Ἱεράρχου σας θὰ μοῦ ἀπασχολῇ τὴ διάνοια ὡς τηλαυγὴς φάρος ποὺ σκορπίζει τὸ γλυκὸ φῶς τῆς παρηγοριᾶς καὶ ὁδηγεῖ τὶς κουρασμένες ψυχὲς στὸ ἀπάνεμο λιμάνι τῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ.

Μὰ ἀπάνω ἀπ' ὅλα οἱ καμπάνες τοῦ Μητροπολιτικοῦ σας ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ποὺ θὰ νομίζω πάντα πὼς ἀντηχοῦν μὲ τὴ γλυκόηχη φωνή τους μέσα στὸ σούρουπο καὶ θὰ μὲ προσκαλοῦν στὸ νοσταλγικὸ δρόμο ἑνὸς νέου γυρισμοῦ.

Μὲ τοὺς θερμοτέρους χαιρετισμοὺς

ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ

ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΓΙΑΤΙ Ο ΠΟΝΟΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ;

Ο ΜΕΓΑΣ ΕΞΑΓΝΙΣΤΗΣ

Β΄

Ἕνας ὁδοιπόρος ἐκάθησε στὴν ἄκρη μιᾶς λίμνης νὰ ξεκουραστῇ κάτω ἀπὸ τὸν ἥσκιο τῶν καλαμιῶν. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ λούζονταν στὴ λίμνη ὡραῖοι ὁλόλευκοι κύκνοι καὶ κολυμποῦσαν ἀμέτρητα βατράχια ποὺ μὲ τὶς φωνές τους ἐτάραζαν τὴ γαλήνη. Ὁ ὁδοιπόρος ἔρριξε μιὰ πέτρα· οἱ κύκνοι ἄνοιξαν τὰ λευκὰ φτερά τους καὶ πέταξαν στὸν ἀέρα καὶ οἱ βάτραχοι χώθηκαν πιὸ βαθειὰ μέσα στὴ λάσπη. Πολλὲς φορὲς στὴ ζωή μας ἕνα ἀόρατο χέρι ρίχνει τὴν πέτρα τοῦ πόνου στὴ λίμνη τοῦ βίου κι' ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ἔχουν ψυχὴ λευκὴ καὶ δυνατή, βρίσκουν τὴν ἀφορμὴ νὰ πετάξουν μὲ τὴ σκέψι τους, ὅπως οἱ κύκνοι, σὲ ἀνώτερες σφαῖρες· ὅσοι ὅμως ἔχουν κατώτερη ψυχή, βυθίζονται πιὸ πολὺ στὴ λάσπη τῆς ἁμαρτίας, ὅπως τὰ βατράχια, καὶ ὁ πόνος γίνεται ἀφορμὴ νὰ χάσουν τὴν ψυχική τους ἰσορροπία.

Πόσο δίκηο εἶχε ὁ ἱερὸς συγγραφεὺς ποὺ ἀπευθύνει ἕνα ἐρώτημα: «Οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς;» Γι' αὐτὸ ἡ ἄγνοια τῶν ἀνθρώπων, ποὺ δὲν ἔμαθαν αὐτὴ τὴν ἀλήθεια, τοὺς φέρνει τὴν ἀπελπισία, ἀντὶ νὰ τοὺς κάνῃ μὲ περισσότερο θάρρος νὰ ἀντικρύσουν τὶς πικρὲς στιγμὲς τοῦ πόνου. Πολλοὶ ρίχνουν ἀμέσως τὴν εὐθύνη στὸ Θεό· ἄλλοι Τὸν ὀνομάζουν σκληρὸ καὶ ἄλλοι σφίγγουν τὴ γροθιά, καὶ τρίζουν τὰ δόντια ἐναντίον Του. Ὅμως τὶς περισσότερες φορὲς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς καταστάσεώς του. Ὅταν δὲν κάμῃ καλὴν χρῆσι τῆς ἐλευθερίας ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ Θεὸς καὶ ὅταν αὐτὸς μόνος του μὲ τὶς ἀπροσεξίες του καὶ τὴν ἐλεεινὴ ζωή του γίνεται αἰτία νὰ περνάῃ μαῦρες καὶ δυστυχισμένες ἡμέρες. Ὅσο γιὰ τὴ θλῖψι ποὺ προέρχεται χωρὶς ὁ ἄνθρωπος νὰ τὴν προκαλέση, γι' αὐτὴ εἶναι ὑπεύθυνος ὁ Θεός. Εἶναι ὅμως δυνατὸν ὁ πατέρας νὰ σκεφθῇ τὸ κακὸ τοῦ παιδιοῦ του, νὰ τοῦ στερήσῃ ὡρισμένα δικαιώματα καὶ νὰ τοῦ ἐπιβάλῃ τιμωρία χωρὶς λόγο; Καὶ ἂν κάποτε μεταχειρισθῇ αὐτὰ τὰ μέσα, θὰ τὰ μεταχειρισθῇ μὲ τὸ σκοπὸ μόνο, ἀπὸ τὴν πίεσι καὶ τὴν τιμωρία νὰ βγῇ ἡ ὠφέλεια καὶ ἡ διαπαιδαγώγησις. Πολὺ περισσότερο ὁ Οὐράνιος Πατέρας, ὅ,τι ἐπιτρέπει Ἐκεῖνος, ἔχει σκοπὸ μεγάλο καὶ ἀποβλέπει στὴν ὠφέλεια καὶ στὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι πολλοὶ οἱ λόγοι ποὺ ἀφήνει τὰ παιδιά Του νὰ δοκιμάζουν κάποτε πικρὰ ποτήρια, ὅμοια μὲ ἐκεῖνα ποὺ περιέχουν δυναμωτικὰ φάρμακα ποὺ καθαρίζουν καὶ δυναμώνουν τὸν ὀργανισμό.

Πρῶτος λόγος ποὺ ἐπιτρέπει τὸν πόνο εἶναι ἡ δοκιμασία τῆς ἐλευθέρας θελήσεως. Δὲν τὸν ἐδέσμευσε τὸν ἄνθρωπο, τοῦ ἔδειξε τὸ δρόμο καὶ τὸν ἄφησε ἐλεύθερο νὰ ἀκολουθήσῃ ὅποιο στάδιο θέλει, νὰ κερδίσῃ μὲ τὴν ἱκανότητά του τὸ βραβεῖο τῆς νίκης, γιατί, ὅπως μαρτυρεῖ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «ἂν ὁ ἀθλητὴς δὲν ἀγωνισθῇ νομίμως, δὲν στεφανοῦται». Ὁ ἀθλητὴς γίνεται δυνατότερος ἀπάνω στὸ στῖβο κι' ὁ καπετάνιος δοκιμάζει περισσότερο τὴ χαρά, ὅταν παλεύοντας στὸ πέλαγος νικήσῃ τὴ φουρτοῦνα καὶ ρίξῃ τὴν ἄγκυρα στὸ ἀπάνεμο λιμάνι. Δὲ θὰ εἶχε καμμιὰ ἀξία ἡ νίκη χωρὶς τὸν ἀγῶνα καὶ ἡ γαλήνη χωρὶς τὴ φουρτοῦνα. Ἡ Σοφία τοῦ Σολομῶντος μᾶς δίνει σχετικῶς ἕνα ὡραῖο παράδειγμα· παρομοιάζει τὸν ἄνθρωπο ποὺ βγαίνει νικητὴς μέσα ἀπ' τὸ καμίνι τοῦ πόνου, μὲ τὸ χρυσάφι ποὺ καθαρίζει ἀφοῦ περάσῃ ἀπ' τὴ φωτιὰ λέγοντας: «ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτούς». (Σ. Σολ. 3, 6).

Ὁ Δημιουργὸς ἀφήνει φυσικῶς νὰ τελειοποιοῦνται τὰ δημιουργήματα. Ἂν τὸ ἄψυχο μάρμαρο ἤξερε πόση ἀξία εἶχε τὸ χτύπημα τοῦ σφυριοῦ, θὰ φώναζε στὸν τεχνίτη: «χτύπα, κύριε, γιατὶ ξέρω πὼς κάθε χτύπημά σου μὲ μεταμορφώνει καὶ μοῦ ἐξευγενίζει τὴν ὕπαρξι». Τὸ χτύπημα τοῦ σφυριοῦ μεταβάλλει τὸ ἄμορφο μάρμαρο σὲ καλλίμορφο ἄγαλμα καὶ τὸ χτύπημα τοῦ πόνου μεταμορφώνει τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ σὲ θεϊκὸ μεγαλούργημα, ἀφαιρῶντας τὶς ἄχρηστες οὐσίες καὶ λαξεύοντας τὰ γνωρίσματα τῆς θείας χάριτος. Ἂν ἀνοίξωμε τὴν Ἁγία Γραφή, θὰ μάθωμε ὅτι ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἀκολούθησαν τὸ δρόμο τῆς τελειότητος καὶ ἁγίασαν, περπάτησαν τὸν ἴδιο δρόμο ποὺ εἶναι στενὸς καὶ τ' ἀγκάθια αἱματώνουν ἐκείνους ποὺ συνοδοιποροῦν μαζί τους πρὸς τὸν ἀνηφορικὸ Γολγοθᾶ.

Ποτὲ στὸν κόσμο δὲ βρέθηκε φυσιογνωμία τόσο ὑπέροχη σὰν τὸν μακάριο Ἰώβ. Ἡ Ἁγία Γραφὴ διηγεῖται τὴν ἱστορία του μὲ ἀνατριχιαστικὴ δραματικότητα. Ζοῦσε ἥσυχος καὶ εὐτυχισμένος μὲ τὴ γυναῖκα του, μὲ τὰ παιδιά του καὶ μὲ τὰ πλούτη του, μὰ ἐξαφνικὲς καταστροφές, ποὺ ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε γιὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ὑπομονή του καὶ νὰ χαλυβδώσῃ τὸ χαρακτῆρά του, τὸν ρημάζουν καὶ τὸν ρίχνουν ἄρρωστο βαρειά. Ἐκεῖνος ὅμως, στὸ παραλήρημα τοῦ πυρετοῦ καὶ στοὺς παροξυσμοὺς τοῦ πόνου φωνάζει: «Ἂς εἶναι εὐλογημένο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Ἐγὼ γυμνὸς ἦλθα στὸν κόσμο καὶ γυμνὸς θὰ φύγω». Σὲ κάθε καταστροφὴ καὶ σὲ κάθε θεομηνία ἔλεγε συχνὰ αὐτὰ τὰ λόγια. Μὰ σὰν νὰ μὴν ἔφταναν οἱ πληγὲς τοῦ κορμιοῦ του σκληρὴ καὶ ἄπονη ἡ γυναῖκα του τοῦ πληγώνει τὴν καρδιὰ μὲ φαρμακερὰ καὶ ἀστόχαστα λόγια. «Κακόμοιρε! Δὲ βλαστημᾷς τὸ Θεὸ γιὰ νὰ σὲ καταραστῇ νὰ πεθάνῃς γιὰ νὰ τελειώσουν τὰ βάσανά σου;» Κι' ἐκεῖνος ἀπαντᾷ: «Καϋμένη γυναῖκα, ὡμίλησες σὰν ἄμυαλη. Ἀφοῦ ὅλα τὰ καλὰ δεχτήκαμε πῶς νὰ μὴ δεχτοῦμε καὶ τὰ κακά;» Καὶ ξαναεῖπε: «Ἂς εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εὐλογημένο!...»

Ἡ συγκινητικὴ ἱστορία τοῦ Ἰώβ εἶναι πολύτιμο παράδειγμα ὑπομονῆς. Ὁ μεγάλος πατριάρχης τοῦ Ἰσραήλ, ὁ Ἀβραὰμ μ' ἕνα περιστατικὸ τῆς ζωῆς του ἀφήνει στὴν ἀνθρωπότητα τὸ ὑψηλὸ μάθημα τῆς δοκιμασίας στὴν ἐπίμονη πίστη. Στὸ τέλος τοῦ βίου του, τοῦ χαρίζει ὁ Παντοδύναμος ἕνα μονάκριβο βλαστάρι τὸν Ἰσαὰκ καὶ μὲ τὴ χαρὰ γι' αὐτὸ τὸ μεγάλο δῶρο περνάει τὶς γεροντικές του ἡμέρες. Μιὰ νύχτα ἀκούγεται μέσα στὴν ἡσυχία ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ: «Ἀβραάμ, Ἀβραάμ», κι' ἐκεῖνος ἀπαντᾷ: «Ἰδοὺ ἐγώ, Κύριε· εἶμαι στὴ διάθεσί σου». Μὰ ἡ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ ἦταν τρομερή. «Σήκω» τοῦ εἶπε, πάρε τὸ μονάκριβο παιδί σου κι' ἀνέβα ἀπάνω στὸ βουνὸ νὰ τὸ θυσιάσῃς ἐκεῖ». Ἡ καρδιὰ τοῦ πατέρα ραγίζεται, μὰ μένει πιστὴ στὸ θέλημα Ἐκείνου. Τὴν ἄλλη μέρα πρωΐ-πρωΐ, ὁ γέρο-Πατριάρχης μὲ τὰ λευκὰ γένεια, ἀργὰ-ἀργά, μὲ τὸ ζῷο ποὺ φέρνει ἐπάνω τὸν μικρὸ Ἰσαάκ, ἀνεβαίνει στὸν τόπο τῆς θυσίας. Οὔτε ἕνα δάκρυ δὲν ἐκύλισε ἀπ' τὰ μάτια του. Σωριάζει τὰ ξύλα, ἀνάβει τὴ φωτιὰ καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ ὑψώσῃ τὸ μαχαῖρι στὸν τράχηλο τοῦ παιδοῦ του. Μὰ ὁ Θεὸς ἔχει δοκιμάσει πιὰ τὴν πίστι του καὶ τὸ χέρι τοῦ ἀγγέλου τὸν ἐμποδίζει.

Ὦ! πόση ἀκλόνητη πεποίθησις στὴ βουλὴ Ἐκείνου!

Ἂν μποροῦσαν ὅλοι οἱ πατέρες καὶ ὅλες οἱ μητέρες νὰ ὑποστοῦν μὲ τόση καρτερία τὴν προσταγὴ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ δεχθοῦν ὡς θυσία στὸ Θεὸ τὸ θάνατο τῶν προσφιλῶν τους παιδιῶν, τότε ὁ Κύριος θὰ τοὺς ἐβράβευε μὲ τὸ χρυσὸ στεφάνι τῆς δοκιμασμένης πίστεως. Αὐτὰ τὰ δυὸ ὁλοζώντανα παραδείγματα ἀπ' τὴν Ἁγία Γραφὴ μᾶς φτάνουν γιὰ νὰ ἐμψυχώσουν τὴ θέλησί μας στὸ μάθημα τῆς δοκιμασίας ποὺ ὁ Θεὸς μὲ ἀπείρους τρόπους μεταχειρίζεται γιὰ τὸν καθένα. Δεύτερος λόγος ποὺ ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει τὴ θλῖψι εἶναι ἡ τιμωρία. Ὁ ἄνθρωπος παραβαίνοντας τὴ χρυσῆ ἁλυσίδα τοῦ Θείου Νόμου εἶναι ἄξιος τῆς τιμωρίας. Ὁ Θεὸς δὲν τὸν τιμωρεῖ γιὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῇ, μὰ γιὰ νὰ τὸν παιδαγωγήσῃ. Παραχωρεῖ νὰ μαστίζεται ὁ ἁμαρτωλὸς ἀπ' τὰ διάφορα δεινὰ τῆς ζωῆς γιὰ ν' ἀνοίξῃ τὰ μάτια του καὶ νὰ καταλάβῃ πὼς βρίσκεται μέσα στὸ βοῦρκο τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ

ζητήση τὴ σωτηρία του.

Σ' ἕνα πεζοδρόμιο τῶν Ἀθηνῶν, θὰ μοῦ μείνη ἀλησμόνητη, μιὰ φοβερὴ εἰκόνα ποὺ ἀντίκρυσα κάποτε. Ἕνας ναρκωτικομανὴς, μὲ λασπωμένα καὶ κουρελιάρικα ροῦχα καὶ μὲ ματωμένο πρόσωπο, ποὺ ἔδειχνε πὼς εἶχε πέσει στὴ λάσπη καὶ χτύπησε, εἶχε παραδοθῆ σ' ἕνα μακάριο ὕπνο. Οἱ διαβάτες τὸν εἶχαν περικυκλώσει κι' ἕνας ἀστυφύλακας προσπαθοῦσε νὰ τὸν ξυπνήση. Τοῦ ἐφώναξε, τοῦ ἔρριξε νερό, τὸν τράβηξε νὰ σηκωθῆ, μὰ ἐκεῖνος ἐξακολούθησε νὰ κοιμᾶται. Τοῦ ἔδωσε τότε ἕνα δυνατὸ ράπισμα. Ὁ ναρκωτικομανὴς ἄνοιξε ἀπότομα τὰ μάτια του, ἐκοίταξε γύρω του καὶ σὰν εἶδε τὸ ἐλεεινό του κατάντημα ἄρχισε νὰ κλαίη. Σὲ λίγο συνῆλθε καὶ τράβηξε τρεκλίζοντας τὸ δρόμο. Σκοτισμένος ὁ φτωχὸς ὁδοιπόρος τῆς ζωῆς, πέφτει μέσα στὸ βοῦρκο, μὰ τὸ δυνατὸ χέρι τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ μεταχειρισθῆ ὅλους τοὺς ἄλλους τρόπους γιὰ νὰ τὸν σηκώση, τοῦ δίνει ἕνα δυνατὸ χτύπημα, ὥσπου νὰ κατανυγῆ ἡ καρδιά του, ν' ἀνοίξη τὰ θολωμένα μάτια τῆς ψυχῆς του καὶ μὲ συντριμμένη τὴν καρδιὰ ἀπὸ τὴν πραγματικὴ μετάνοια, νὰ ζητήση τὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς.

Τρίτος λόγος ποὺ ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει τὸν πόνο, εἶναι **νὰ καταλάβωμε τὴ ματαιότητα.**

Ὅσο ζοῦμε στὴ χλιδὴ καὶ στὶς ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς, τόσο ἡ ψυχή μας ἁλυσσοδένεται μὲ τὰ γήϊνα πράγματα καὶ λησμονοῦμε νὰ σηκώσωμε τὰ μάτια πρὸς τὸν οὐρανό. Πιστεύομε πὼς στὴν ὕλη βρίσκεται ὅλη ἡ εὐτυχία καὶ μᾶς πλανᾷ ἡ ἰδέα, σὰν τὸν ἄφρονα πλούσιο, πὼς «ἔχομε πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά», ὥσπου νὰ ἀκουστῆ τρομερὴ ἡ φωνή: «Ἄφρον, ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ τὴν ψυχήν σου, ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται;»

Ὅταν βλέπωμε τοὺς ἄλλους νὰ φεύγουν ἀπ' τὸν κόσμο αὐτὸν ἀφήνοντας κολοσσιαῖες περιουσίες, ὅταν μιὰ ἀρρώστεια μᾶς ρίξη βαρειὰ στὸ κρεββάτι, ὅταν τὰ ἄνθη τῆς νεότητος μαραθοῦν καὶ πέσουν, ὅταν ἡ κηδεία τοῦ νεκροῦ περνᾷ, τότε ὁ πόνος καὶ τὸ δάκρυ βοηθοῦν τὴ σκέψι μας νὰ ἀπολυτρωθῆ καὶ ψιθυρίζομε μαζὶ μὲ τὸν Ἐκκλησιαστή: «Ματοιότης ματαιοτήτων τὰ πάντα ματαιότης».

Ὁ Μωϋσῆς φοβήθηκε μήπως, ὅταν ὁ Ἰσραηλιτικὸς λαὸς φθάση στὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, τὴν ρέουσαν μέλι καὶ γάλα, λησμονήση τὸ Θεὸ καὶ μαζὶ μὲ τὶς ἄλλες του παραγγελίες τονίζει: «Ὅταν ὁ Θεὸς σὲ φέρη στὸν τόπο ποὺ ὥρισε στοὺς προγόνους σου καὶ κυριεύσης πόλεις ποὺ δὲν ἔκτισες καὶ ἀποθῆκες ἀγαθῶν ποὺ δὲν ἐγέμισες, πηγάδια ποὺ δὲν ἄνοιξες, ἀμπέλια καὶ ἐλαιῶνες ποὺ δὲν ἐφύτευσες, ἀφοῦ χορτάσης, πρόσεχε μήπως λησμονήσης τὸν Κύριον» (Δευτ. ΣΤ', 10).

Καὶ ὅμως ἐκεῖνο ποὺ φοβήθηκε ὁ συνετὸς Μωϋσῆς ἔγινε. Οἱ Ἑβραῖοι, ὅταν ἔφτασαν ἐκεῖ καὶ χόρτασαν ἀπ' τὰ παραδείσια ἀγαθά της, ἐλησμόνησαν τὸν ἀληθινὸ Θεό. Ὁ πλοῦτος σκληρύνει τὴν καρδιά. Ἡ μέθη τῶν ἀπολαύσεων τοῦ κόσμου ἀφαιρεῖ τὰ εὐγενικὰ συναισθήματα καὶ θανατώνει τὴν ψυχὴ μὲ τὸ δηλητήριο τῆς ὕλης.

Νά, λοιπὸν, πόσο ἐπιβάλλεται κάποτε ἡ στέρησις τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν γιὰ νὰ πετάξη ἡ ψυχὴ ἐλεύθερη καὶ νὰ ζητήση τὴ συμφιλίωσι μὲ τὸ Χριστό, ποὺ τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ εἶχαν γίνει ἀφορμὴ νὰ Τὸν πικράνη.

Τέταρτος λόγος εἶναι **ὁ λόγος ποὺ δὲν τὸν ξέρομε,** οὔτε θὰ τὸν μάθωμε ποτέ. Ὑπάρχουν μυστήρια στὴ ζωή μας ποὺ πρέπει νὰ μένουν πάντοτε κρυμμένα, γιατὶ ἔτσι ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν πανσοφία της ὥρισε. Ὑπάρχουν χαρὲς ποὺ θανατώνουν τὴν ψυχὴ σὰν τὰ ὁλόπικρα δηλητήρια καὶ λύπες ποὺ τὴν ἀνασταίνουν, ὅπως τὰ πολυζήτητα καὶ θαυματουργὰ φάρμακα. Ποιὸς ξέρει, ὅταν βαδίζωμε στὸν ἀνθοστρωμένο δρόμο τῆς χαρᾶς πὼς αὐτὸ εἶναι τὸ συμφέρον μας; Ὁ ἄνθρωπος μέσα στὴν ἄγνοιά του ζητάει τὸ θάνατο ἀντὶ νὰ ζητήση τὴ ζωή. Βαδίζει πρὸς τὸν γκρεμὸ καὶ τοῦ φαίνεται πὼς πλησιάζει στὸν Παράδεισο.

(Συνέχεια)

ΛΑΜΠΡΟΣ ΖΑΧΑΡΗΣ

Γιὰ τοὺς μικροὺς μας φίλους

Τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ

Παιδικὸ διήγημα

Ὁ χειμῶνας πέρασε, ἡ ἄνοιξις ἦλθε. Ἡ ἐξοχὴ ντύθηκε τὸ ἀνοιξιάτικο φόρεμα. Ἡ γῆ τώρα μοιάζει σὰν ἕνα πολύχρωμο χαλί. Τὰ πουλάκια κελαδοῦν χαρούμενα.

Ὁ δάσκαλος εἶπε σήμερα στὰ παιδιά.

—Αὔριο θὰ πᾶμε ἐκδρομή. Θὰ ξεκινήσωμε προτοῦ ξημερώση. Θὰ δῆτε κάτι ποὺ θὰ σᾶς εὐχαριστήση.

Τὰ παιδιὰ τρελλάθηκαν ἀπὸ τὴ χαρά τους.

Πρὶν χαράξη ἡ μέρα ἦσαν μαζεμένα στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου. Ὁ δάσκαλος τὰ περίμενε. Στὴ στιγμὴ μπῆκαν στὴ γραμμὴ καὶ ξεκίνησαν.

Μόλις ἀρχίζει νὰ φωτίζη. Οἱ πετεινοὶ διαλαλοῦνε τὸν ἐρχομὸ τῆς ἡμέρας. Μὲ ἡσυχία πέρασαν τοὺς δρόμους τοῦ χωριοῦ. Μερικοὶ σκύλοι γαβγίζουν στὸ πέρασμα τῶν παιδιῶν. Τὰ παιδιὰ προχωροῦν μὲ ἡσυχία.

Ἀπέναντι στὸ χωριὸ, μὰ πολὺ μακριά, εἶναι ἕνας λόφος, ὁ λόφος τοῦ προφήτη Ἠλία. Στὴν κορυφή του ἀσπρίζει ἕνα μικρὸ ἐκκλησάκι.

Ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα τὰ παιδιὰ ἔφτασαν στὸ λόφο. Ἄρχισαν νὰ ἀνεβαίνουν. Καὶ ἐπὶ τέλους, νὰ ἔφθασαν στὴν κορυφὴ, στὴν αὐλὴ τῆς μικρῆς ἐκκλησούλας. Μερικὰ ἔτρεξαν στὴν ἐκκλησία, ἄλλα ἀνέβηκαν στὰ πιὸ ψηλὰ μέρη, ἄλλα ἐκάθισαν, ἄλλα στέκονταν ὄρθια, ἄλλα ξεφώνιζαν καὶ ἄλλα περιτριγύρισαν τὸ δάσκαλο.

—Παιδιά, σήμερα θὰ δοῦμε τὸν ἥλιο ποὺ ἀνατέλλει, λέει ὁ δάσκαλος. Θὰ δοῦμε τὸν ἥλιο ποὺ κάθε μέρα βλέπομε, μὰ δὲν προσέξατε ἴσως ποτὲ πόσο εἶναι ὡραῖος. Παιδιὰ, προσοχή. Εἶναι ἡ ὥρα τῆς ἀνατολῆς. Ἐκεῖ πέρα κοιτάξετε ... ἐκεῖ ποὺ ὁ οὐρανὸς φαίνεται πὼς ἐγγίζει τὴ θάλασσα...ἐκεῖ στὸν ὁρίζοντα ἀρχίζει νὰ ροδίζη...

Ὅλων τὰ μάτια εἶναι γυρισμένα πρὸς τὴ θάλασσα.

Ὁ οὐρανὸς ἄρχισε νὰ φωτίζεται. Πολλὲς ἀκτῖνες σχηματίζουν σὰν ἕνα χέρι πελώριο μὲ ρόδινα δάκτυλα. Σιγὰ σιγὰ ὁ οὐρανὸς στὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ὁρίζοντα τρέχει νὰ φύγη. Καθὼς ὅμως προχωρεῖ, ξαφνικὰ χάνεται.

Ἡ ὥρα φτάνει. Τὰ παιδιὰ αἰσθάνονται κάποια ἀνυπομονησία, κάποια χαρά. Τὰ βλέμματα ὅλων εἶναι διαρκῶς ἐκεῖ. Κανένα δὲ μιλεῖ.

—Ἀαὰα! ἀκούεται ξαφνικὰ ἀπὸ ὅλα τὰ στόματα.

Ὁ ἥλιος ἐφάνηκε... Ἕνας δίσκος κατακόκκινος .. Κελαδήματα γεμίζουν στὴ στιγμὴ τὸν ἀέρα. Εἶναι ἡ πρωϊνὴ προσευχὴ τῶν πουλιῶν στὸ Θεό.

Τὰ νερὰ τῆς θάλασσας λάμπουν σὰν ἀσημένια. Ἀπὸ τὰ δένδρα πέφτουν σὰν μαργαριτάρια στάλες δροσιᾶς.

—Τί ὡραῖα, φωνάζουν τὰ παιδιά.

—Βλέπετε, παιδιὰ, μὲ πόση μεγαλοπρέπεια στέλνει ὁ Θεὸς τὸ λαμπρὸ ἥλιο στὴ γῆ; λέει ὁ δάσκαλος. Σκοτεινὴ καὶ νεκρωμένη θὰ ἦταν ὅλη ἡ φύση, ἂν ὁ Θεὸς δὲν ἐφώτιζε καὶ δὲν ἐζέσταινε τὴ γῆ μὲ τὸν ἥλιο.

—Ὁ Θεὸς ἔκαμε τὸν ἥλιο γιὰ νὰ μᾶς δείξη τὴν ὀμορφιά, λέει ὁ Γιῶργος.

—Καὶ μόνο μὲ τὸν ἥλιο μᾶς δείχνει τὶς ὀμορφιές; λέει ὁ δάσκαλος. Κοιτάξετε, παιδιά. Ἡ χλόη ποὺ ποδοπατοῦμε,

αὐτὸ τὸ ταπεινὸ χορτάρι, δὲν εἶναι σὰν ἕνα ὄμορφο πολύχρωμο χαλί, ποὺ μ' αὐτὸ ὁ Θεὸς σκεπάζει ὅλη τὴ γῆ;

—Κύριε, λέει ὁ Κώστας, ὁ Θεὸς ἔκαμε καὶ τὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ μᾶς δείξῃ ...

—ὅτι εἶναι πανταχοῦ παρὼν, παιδί μου, συμπληρώνει ὁ δάσκαλος.

Τώρα ὁ ἥλιος ἔχει ἀνεβῆ λίγο στὸν οὐρανό. Τὰ παιδιὰ δὲν μποροῦν πιὰ νὰ τὸν κοιτάζουν. Τὸ φῶς του πλήθυνε καὶ θάμπωνε τὰ μάτια τους.

—Κοιτάξετε τὰ βουνά, λέει ἡ Καίτη. Ὁ Θεὸς τὰ ἔκαμε ἔτσι ψηλὰ καὶ φαίνονται πὼς ἡ κεφαλή τους φτάνει στὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ μᾶς δείξῃ τὴ δύναμή Του..

—Ναί, παιδιά μου,λέει ὁ δάσκαλος.Στὴ φύση βρίσκομε ἀμέτρητα δείγματα τῆς παντοδυναμίας, τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Κοιτάξετε ὅμως καὶ τὰ μελίσσια αὐτὰ ποὺ βουΐζουν στὸν ἀέρα. Πάντα ἀκούραστα δουλεύουν. Ὁ Θεὸς μ' αὐτὰ μᾶς φωνάζει πὼς πρέπει νὰ εἴμαστε καὶ ἐμεῖς ἐργατικοί, πάντα ἀκούραστα νὰ δουλεύωμε.. Ἀπερίγραπτα εἶναι τὰ μεγαλεῖα ποὺ μ' αὐτὰ ὁ Πάνσοφος, ὁ Παντοδύναμος καὶ ὁ Πανάγαθος Θεὸς ἐστόλισε τὸν κόσμο.

Τὰ παιδιὰ ἔπειτα σκορπίστηκαν, ἔπαιξαν, τραγούδησαν, μάζεψαν λουλουδάκια.

—Ἔ παιδιά! ὥρα νὰ πηγαίνωμε, φωνάζει ὁ δάσκαλος ὕστερα ἀπὸ λίγο.

Τὰ παιδιὰ μαζεύτηκαν στὴ στιγμή.

—Κύριε, κάτι ξεχάσαμε, φωνάζει ἡ Μαρίκα.

—Τί; τί; ρωτοῦν τὰ παιδιά.

—Κύριε ξεχάσαμε νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία, λέει ἡ Μαρίκα.

—Μπράβο, παιδί μου, τῆς λέει ὁ δάσκαλος. Ἐπερίμενα κάποιο ἀπὸ σᾶς νὰ τὸ σκεφθῆ αὐτό. Νὰ φύγωμε χωρὶς νὰ εὐχαριστήσωμε τὸ Θεὸ, ποὺ τόσες ὀμορφιὲς στέλνει στὴ γῆ; Τὸν καλὸ Θεὸ ποὺ μὲ τόση ἀγάπη φροντίζει γιὰ μᾶς;

—Ἐλᾶτε, παιδιά, στὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ, φωνάζει ὁ Γιῶργος καὶ τρέχει πρῶτος.

Ὅλα τὰ παιδιὰ τὸν ἀκολουθοῦν. Μπαίνουν στὴν ἐκκλησίτσα, κάνουν τὸ σταυρό τους, προσκυνοῦν τὶς εἰκόνες. Τὰ μεγάλα παιδιὰ μὲ τὸ δάσκαλο, ποὺ ψάλλουν κάθε Κυριακὴ στὴν ἐκκλησία, ψάλλουν καὶ τώρα μπροστὰ στὸ ἱερό. Μερικὰ παιδιὰ στολίζουν τὶς εἰκόνες μὲ τὰ λουλουδάκια ποὺ κρατοῦσαν.

Σὲ λίγο φεύγουν εὐχαριστημένα πολὺ ἀπὸ τὴν ἐκδρομή τους αὐτή, τραγουδῶντας αὐτοὺς τοὺς στίχους:

ΟΛΗ Η ΦΥΣΙΣ ΠΡΟΣΕΥΧΕΤΑΙ

Ὦ Κύριε καὶ Θεέ μου,
ὅλα τὰ πλάσματά Σου,
κάθε πρωΐ καὶ βράδυ
Σοῦ στέλνουν προσευχή.

Στὸν ἥλιο τῆς ἡμέρας
στῆς νύκτας τὸ σκοτάδι,
κάθε πρωΐ καὶ βράδυ
Σοῦ στέλνουν προσευχή.

Καὶ τ' οὐρανοῦ τ' ἀστέρια
τὸ λαμπερὸ φεγγάρι,
κάθε πρωΐ καὶ βράδυ
Σοῦ στέλνουν προσευχή.

Τὰ λούλουδα στοὺς κάμπους
τὰ ζῷα στὸ λιβάδι,
κάθε πρωΐ καὶ βράδυ
Σοῦ στέλνουν προσευχή.

Ἀπ' τὴν καρδιὰ βγαλμένη
κι' ἐμεῖς, τὰ πλάσματά Σου
—ποὺ εἴμαστε παιδιά Σου—
στέλνομε προσευχή.

Ὅταν γύρισαν στὸ σχολεῖο, ὁ δάσκαλος εἶπε: «Παιδιά μου, σήμερα στὴν ἐξοχὴ ἀκούσαμε τὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ. Ὅλα τὸ πλάσματά Του, ὡς καὶ τὸ ταπεινὸ κρῖνο στὰ λιβάδια, φωνάζουν γιὰ τὴν καλωσύνη Του καὶ τὴν ἀγάπη Του πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ἂς εἶναι δοξασμένο τὸ ὄνομά Του».

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΛΙΝΑΡΔΑΚΗ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ ποὺ ἀλλάξουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς εἰδοποιοῦν ἐγκαίρως, ἄλλως δὲν εὐθυνόμεθα διὰ κάθε ἀνωμαλία.

ΕΝΑΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Τὸν περασμένο Ὀκτώβριο οἰκογενειακῶς ἐπήγαμε στὴν Αἰδηψὸ γιὰ λουτρά, ὅπως κάθε χρόνο συνηθίζω νὰ ἀπομακρύνωμαι ἀπὸ τὴν τύρβη τῶν Ἀθηνῶν καὶ νὰ βρίσκω λίγη ἀνάπαυσι ἀπὸ τὴν ὑπερκόπωσι τῶν καθημερινῶν ὑπηρεσιακῶν μου φροντίδων.

Στὴν ἐκκλησία τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων, τὴν ὥρα τοῦ ἑσπερινοῦ, ὅλως τυχαίως μὲ συνήντησαν δυὸ μαυροφόρες κοπέλλες. Μ' ἐγνώρισαν καὶ εἰς τὸ πέρασμά μου ἐψιθύρισαν γιὰ μένα κάτι. «Αὐτὴ νὰ εἶναι; Ἐγὼ θὰ τῆς μιλήσω», εἶπε ἡ μία. «Καὶ ἂν δὲν εἶναι;» εἶπε ἡ ἄλλη. Τέλος ἡ μεγαλύτερη μὲ μιὰ ἀποφασιστικότητα μὲ πλησιάζει καὶ μοῦ λέει: «Συγγνώμην, κυρία μου, εἶσθε ἡ κυρία Λίζα Ζαχαρῆ; Ὁ σύζυγός σας δὲν εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ ὡμίλησε σήμερα στὴ λειτουργία; Σᾶς γνωρίσαμε ἀπὸ φωτογραφίες σας στὴν «Οἰκογενειακὴ Ζωή». Σᾶς διαβάζομε καὶ παρακολουθοῦμε μ' ἐνδιαφέρον τὸ ἔργον σας».

—Μάλιστα, παιδί μου, τῆς λέω, ἐμεῖς εἴμεθα. Τί θέλετε;

—Θέλομε νὰ σᾶς γνωρίσωμε περισσότερο.

—Εὐχαρίστως, νὰ ἔλθετε εἰς τὸ ξενοδοχεῖο «Τὸ Νέον» τοῦ κυρίου Δημητρίου· ἐκεῖ μένομε.

Ποιανοῦ νομίζετε πὼς ἦταν τὰ κορίτσια αὐτά; Ἑνὸς φτωχοῦ βαρκάρη, ποὺ μὲ τὴ βάρκα του ὁλόκληρα σαράντα χρόνια παλεύει μὲ τὴ θάλασσα. Πότε φουρτουνιασμένη ποὺ τ' ἀγριεμένα της κύματα λούζουν μὲ τοὺς ἀφρούς των τὰ λευκὰ μαλλιὰ τοῦ γέρου καὶ πότε εἰρηνικὴ τὸν ἀφήνει νὰ λικνίζεται ἤρεμα καὶ νὰ τραβᾷ τὸ κουπὶ μὲ τὶς ἐξηντλημένες του δυνάμεις γιὰ νὰ οἰκονομήσῃ τὸ ξερό, μὰ τίμιο ψωμάκι τῶν παιδιῶν του. Πολυμελὴς οἰκογενειάρχης, ἑπτὰ παιδιῶν πατέρας, ποὺ τὰ εἶχε ὅλα ποτισμένα μὲ τὴ χριστιανικὴ ζωή. Ἤθελε ὁ Θεὸς σ' αὐτὸ τὸ εὐλογημένο σπίτι νὰ δοκιμάσῃ τὶς καρδιές τους καὶ νὰ ρίξῃ τὸν πόνο· ἤθελε νὰ τοὺς δώσῃ τὸ ποτῆρι τοῦ χάρου νὰ τὸ πιοῦν ὅλο καὶ τέλος στοὺς γεροντικοὺς ὤμους τῶν γονέων ἔδωσε τὸ μεγάλο σταυρὸ τῆς δοκιμασίας καὶ τῆς ὑπομονῆς. Μὰ ἡ ψυχή τους δὲν ἐγόγγυσε· πάντα «δόξα σοι ὁ Θεὸς» ψιθυρίζει ὁ γέρο—βαρκάρης τραβῶντας τὸ κουπί του στὴ θάλασσα, καθὼς ὁ ἱδρώτας καὶ τὰ δάκρυά του πέφτουν στὰ ἁλμυρὰ νερά της.

Τὴν ἄλλη μέρα ἦταν Κυριακή. Κατεβήκαμε στὴν ἀγορὰ τῶν Λουτρῶν γιὰ νὰ βροῦμε τὸ λεωφορεῖο ποὺ πηγαίνει ἀπὸ τὴ λουτρόπολι στὸ χωριὸ Αἰδηψός. Ὅλως τυχαίως τὸν συναντήσαμε ἐκεῖ καὶ μᾶς ὡδήγησε μὲ προθυμία ὡς τὴ στάσι τοῦ λεωφορείου. Μᾶς ρώτησε: «Εἰς τί θέλετε νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος;» καὶ τοῦ εἴπαμε: «Πηγαίνομε στὴν Αἰδηψό. Θὰ γίνῃ κήρυγμα τὴν ὥρα τῆς λειτουργίας στὴν ἐκκλησία».

—Πόσο λυποῦμαι, παιδιά μου, μᾶς εἶπε, ποὺ δὲν μ' ἀφίνει ἡ βιοπάλη ν' ἀκούσω τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ παρηγορηθῶ. Εἶμαι πονεμένος πατέρας. Ἔχασα τὸ παιδί μου, παλληκάρι 27 χρόνων, δοξασμένο νὰ εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἐδοκίμασε κι' ἐμένα. Μοῦ πῆρε κι' ἄλλα δυὸ παιδιά, μὰ ἦταν μικρά. Μὰ τοῦ μεγάλου ὁ πόνος εἶναι πολὺ βαρύς. Τὸ πένθος σὰν μαῦρο σύννεφο μοῦ πλάκωσε τὸ σπίτι. Τῆς δόλιας τῆς γυναίκας μου 17 ὀκάδες βάρος τῆς ἔλιωσεν ὁ πόνος ἀπὸ τὸ κορμί της. Τὰ τέσσερα κορίτσια μου ποὺ μ' ἄφησε ὁ Θεός, δοξασμένο τὸ ὄνομά Του, σ' ἐκεινοῦ τὴν προστασία ἤθελα νὰ τ' ἀκουμπήσω. Ἦταν ἅγιο παλληκάρι, ξεχώριζε ἀπ' ὅλα τὰ παλληκάρια τοῦ χωριοῦ. Σὰν ἄγγελος φτερωτὸς πέταξε ἀπὸ τὰ χέρια μας καὶ μ' ἄφησε τὴ λύπη καὶ τὸ δάκρυ.

—Ἐλᾶτε στὸ ξενοδοχεῖο, κύριε, νὰ σᾶς γνωρίσωμε καλύτερα.

Ἕνα ὁλόκληρο θησαυρὸ πίστεως εὑρήκαμε μέσα στὴν ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ βασανισμένου θαλασσινοῦ, ὅταν τὴν ἄλλη μέρα περάσαμε στὸ ξενοδοχεῖο μερικὲς ὧρες συμπόνιας μαζί. Μᾶς διηγήθηκε τὰ βάσανα τῆς ζωῆς του, μᾶς μίλησε γιὰ τὸ θάνατο τοῦ παιδιοῦ του καὶ μᾶς ἐνεπιστεύθη τὴν ἀποκατάστασι τοῦ κοριτσιοῦ του λέγοντάς μου: «Εἶμαι γέ-

ρος, μ' ἔφαγε ὁ καϋμὸς κι' ἡ θάλασσα. Ὁ μόνος μου πόθος εἶναι νὰ παντρέψω τὴ μεγάλη μου κοπέλλα, νὰ ἀφήσω προστάτη στὸ σπίτι μου, νὰ δῶ τὴ χαρά της κι' ἄς πεθάνω. Προῖκα δὲν ἔχω νὰ τάξω τοῦ γαμπροῦ. Δυὸ στρέμματα ἀμπέλι τῆς δίνω καὶ δυὸ στρέμματα ἐλαιοπερίβολο. Εἶναι μοδίστρα ἡ κόρη μου καὶ μὲ τὰ χρυσᾶ της χέρια ἄς δουλέψῃ κι' ἐκείνη μὲ τὸν ἄνδρα της νὰ τὸν βοηθήσῃ στὰ καθημερινά του ἔξοδα, γιατὶ παιδί μου, οἱ σημερινὲς περιστάσεις δὲν ἐπιτρέπουν νὰ κάθεται ἡ γυναῖκα μὲ σταυρωμένα χέρια καὶ νὰ τὰ περιμένῃ ὅλα ἀπὸ τὸν ἄνδρα της. Σήμερα χάλασε ὁ κόσμος, παιδί μου, καὶ περιμένει ἡ γυναῖκα νὰ ζήσῃ ἀπὸ τὴν ἀτιμία».

Τὸν διαβεβαίωσα ὅτι θὰ παρακαλέσω τὸ Θεὸ νὰ μὲ βοηθήσῃ νὰ τοῦ φανῶ χρήσιμος στὴν ἀποκατάστασι τοῦ κοριτσιοῦ του.

"Οταν γύρισα εἰς τὰς Ἀθήνας, τοὺς στοχασμούς μου τραβοῦσε πάντα ἡ ἀνάμνησις τῶν τεσσάρων κοριτσιῶν, ποὺ ἐν τῷ μεταξὺ μ' εἶχαν πολλὲς φορὲς ἐπισκεφθῆ στὸ ξενοδοχεῖο, καὶ ἐκίνησε τὸ θαυμασμό μου ἡ εὐλάβεια, ἡ σεμνοπρέπεια καὶ ἡ προκοπή τους. Μὰ περισσότερο τῆς Κατίνας, τῆς πιὸ μεγάλης, ἡ ψυχικὴ ἀκτινοβολία ποὺ φανέρωνε ἕνα ὑπέροχο χριστιανικὸ χαρακτῆρα, πραγματικὸ στολίδι ἑνὸς αὐριανοῦ εὐτυχισμένου σπιτιοῦ. Τὴ σκέψι μου ἀνεκοίνωσα σ' ἕνα στενό μας φίλο ὑπάλληλο Ὑπουργείου κι' ἐκεῖνος μᾶς ὑπέδειξε ἕνα ἀδελφικό του φίλο, ποὺ τὸν εἶχε ἀκούσει πολλὲς φορὲς νὰ μιλῆ γιὰ τὴν οἰκογένεια καὶ γιὰ τὴ νοικοκυρωσύνη. Ἦλθαν ἕνα βράδυ στὸ γραφεῖο μου μαζὶ καὶ τὸν ἐγνώρισα. Νέος μὲ σπάνια προτερήματα, εἶχε ἀπὸ καιρὸ ἀπομακρυνθῆ στὸ ἐξωτερικὸ γιὰ μόρφωσι μηχανικοῦ καὶ εἶναι λίγα χρόνια ποὺ ἀσχολεῖται μὲ αὐτοκινητιστικὲς ἐπιχειρήσεις. Ἀπὸ τὴ συζήτησι μαζί του ἐννόησα ὅτι εἶναι ὁ κατάλληλος νὰ πραγματοποιήσῃ ὅλους τοὺς πόθους καὶ τὰ ὄνειρα τῆς οἰκογενείας αὐτῆς.

Εὐθὺς ἔγραψα στὴν Αἰδηψὸ, τὸν ἐσύστησα καὶ τὸν ἔφερα εἰς ἐπικοινωνίαν δι' ἀλληλογραφίας μὲ τοὺς ἐνδιαφερομένους. Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες πῆγε καὶ ὁ ἴδιος καὶ ἔγιναν οἱ ἀρραβῶνες. Πέρασαν ἀπὸ τότε τρεῖς μῆνες καὶ τέλος ἔφθασε ἡ εὐλογημένη ἡμέρα τοῦ γάμου.

"Ενα ἀπόγευμα ἦλθε ἡ κόρη μὲ τοὺς γονεῖς της ἀπ' τὴν Αἰδηψὸ γιὰ νὰ ἑτοιμάσουν τὸ εὐλογημένο σπιτάκι τῆς νέας οἰκογενείας. "Οταν ἦλθαν στὸ σπίτι μου, τοὺς εἶπα ὅτι πρέπει νὰ ἑτοιμασθοῦν θρησκευτικῶς, νὰ ἐξομολογηθοῦν καὶ οἱ δύο καὶ νὰ κοινωνήσουν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων γιὰ νὰ εἶναι στὴ νέα τους ζωὴ ὁ Χριστὸς πάντα βοηθός τους.

Τί νομίζετε πὼς μοῦ ἀπήντησε ἡ Χριστιανὴ αὐτὴ μητέρα;

—Ἐμεῖς, ὅταν ἐτελείωσε ὁ λόγος, τὴν ἑπομένη ἐνηστεύσαμε, ἐκάναμε λειτουργία κι' ἐκοινωνήσαμε ὅλοι. Μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς οἱ παρακλήσεις δὲν μᾶς ἔλειψαν· παρακαλοῦμε τὸ Χριστό μας καὶ τὴν Παναγία νὰ στερεωθῆ τὸ σπίτι ποὺ θ' ἀνοίξωμε. Τώρα ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἔλθωμε, ἐκοινώνησε πάλι ἡ Κατίνα μου. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ξεκινήσαμε τὰ ἄλλα μου κορίτσια πίσω καθημερινῶς ζυμώνουν λειτουργιά, πηγαίνουν στὴν ἐκκλησία κι' ὁ παπᾶς τοῦ χωριοῦ μας, ὁ καλός μας Παπασταμάτης, μνημονεύει τὰ ὀνόματα τῶν μελλονύμφων».

Ἡ ἡμέρα τοῦ γάμου ὡρίσθη καὶ οἱ δυὸ νέοι ἑτοιμάσθηκαν καὶ προσῆλθαν στὸ μεγάλο μυστήριο τῆς ἐξομολογήσεως. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα, Κυριακή, ἐκοινώνησαν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

Ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ χαρούμενα δειλινὰ ποὺ παρουσιάζει κάποτε ὁ Ἀττικὸς οὐρανὸς μέσα στὸ χειμῶνα. Λίγο πρὸ τῆς εὐτυχισμένης ὥρας, εἶδα κάτι ἀνατοιχιαστικὸ ποὺ δὲ θὰ τὸ λησμονήσω ποτὲ στὴ ζωή μου. Ἡ εὐλαβικὴ κόρη στάθηκε ἐμπρὸς στὶς ἅγιες εἰκόνες τοῦ σπιτιοῦ μου καὶ γονατιστὴ προσευχήθηκε ὥρα πολλή, ἐνῷ ἀπὸ τὰ παρθενικά της μάτια εἶδα νὰ τρέχουν στὸ ἀγγελόμορφο πρόσωπό της μαργαριταρένια δάκρυα, ἴσως δάκρυα εὐγνωμοσύνης, μὰ καὶ δάκρυα παρακλήσεως γιὰ νὰ εὐλογήσῃ ὁ Θεὸς τὸν ὡραῖο δρόμο τῆς συζυγικῆς ζωῆς, ποὺ θὰ ἔμπαινε σὲ λίγο.

Τὰ αὐτοκίνητα ἔφθασαν καὶ σὲ λίγα λεπτὰ διασχίζοντας τοὺς δρόμους τῆς πρωτευούσης, μᾶς ἔφεραν στὸ κομψὸ ἐκκλησάκι τῆς Παναγίας «Ἁγία Δύναμις» ποὺ βρίσκεται στὴν ὁδὸ Μητροπόλεως, λίγο πιὸ πάνω ἀπὸ τὸν Μητροπολιτικὸ ναό. Σωστὸ ψυχικὸ λιμάνι μὲ τὶς βυζαντινές του εἰκόνες, μὲ τὰ ἁγιοκάντηλά του καὶ τὸ ἐπιβλητικὸ περιβάλλον. Εἶναι ἐπίτηδες κτισμένο γιὰ τὶς ὧρες τοῦ πόνου καὶ τῆς χαρᾶς. Στὴν αὐλὴ μᾶς περίμενε ἕνας γηραλέος καὶ πολὺ σεβαστὸς ἱερεὺς καὶ πνευματικὸς πατὴρ ποὺ εἶχε ἐξομολογήσει τοὺς μελλονύμφους. Ἐκεῖ ἔλαβαν χώρα ἄλλες συγκινητικὲς σκηνές. Ἡ χριστιανὴ κοπέλλα, προτοῦ φορέσῃ τὸ λευκὸ φόρεμα τοῦ γάμου, προχώρησε ἐμπρὸς στὴν Ὡραία Πύλη, προσευχήθηκε θερμά, κατευθύνθηκε ἔπειτα στὸ κελλὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ ντύθηκε μὲ τὴ νυμφικὴ στολή. Ἐκεῖ ἐκάλεσε τοὺς γονεῖς της καὶ ζήτησε τὴν εὐχή τους. Πρῶτα ὁ πονεμένος πατέρας ἄνοιξε τὰ χέρια του καὶ ἀγκάλιασε τὸ λευκοφορεμένο παρθενικὸ κορμὶ τοῦ ἀγαπημένου κοριτσιοῦ του, ἐνῷ ἐκείνη μὲ λυγμοὺς ἔγειρε τὸ κεφάλι της στοὺς γεροντικούς του ὤμους καὶ ἄκουσα σὰν βογγητὸ νὰ λέῃ: «Τὴν εὐχή μου νὰ ἔχῃς, παιδί μου, ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μου. Δὲν μὲ ἀτίμασες· χαλάλι σου οἱ κόποι μου». Ἡ μητέρα, ποὺ τὰ ἀστείρευτα μάτια της, ποὺ καθὼς ἄρχισε νὰ ντύνεται ἡ κορούλα της δὲ σταμάτησαν κυττάζοντάς την, τὴν ἐπλησίασε καὶ καταφιλῶντας τὴν τῆς ἔλεγε: «Ἡ εὐχή μου πάντα μαζί σου νᾶναι, νὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ σὰν σκιὰ στὴν ξενητειὰ ποὺ θὰ βρίσκεσαι. Εὐτυχισμένη νὰ ζήσῃς παιδί μου».

Ξαναγύρισε πάλι ἡ κόρη στὴν ἐκκλησία, προχώρησε στὸ τέμπλο καὶ στάθηκε ἐμπρὸς στὴν Ἁγία Παρθένο, τὴ νύφη τοῦ Οὐρανοῦ, ἔκανε ὑπόκλισι, τὴν ἀσπάσθηκε, καθὼς καὶ τὶς ἄλλες εἰκόνες. Ὑποκλίθηκε ἔπειτα στὸν ἱερέα ζητῶντας τὴν εὐχή του. «Ἡ εὐχὴ τοῦ Κυρίου» ἀπήντησε ὁ ἱερεὺς καὶ ἐκείνη τοῦ ἐφίλησε τὸ χέρι.

Μέσα στὸ σούρουπο, κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῶν πολυελαίων, καντηλιῶν καὶ τῶν κεριῶν, ἄρχισε σὲ λίγο ἡ ὑπέροχη τελεσιουργία τοῦ μυστηρίου. Ὁ ἱερεὺς ἐπρόφερε ἀργὰ καὶ κατανυκτικὰ τὶς εὐχές. Ἡ τελετὴ ἔληξε μέσα στὴ στοργὴ καὶ στὴν κατάνυξι λίγων φιλικῶν προσώπων, ποὺ μαζὶ μὲ τοὺς γονεῖς τῆς νέας καὶ τὴ μητέρα τοῦ νέου παρευρέθησαν γιὰ νὰ τιμήσουν τὴν εὐλογημένη ὥρα. Τὸ βράδυ ἕνα σεμνὸ τραπέζι ἦταν στρωμένο, ὅπου παρεκάθησε ὁ ὅμιλος τῆς πομπῆς. Μετὰ τὸ φαγητὸ ἐψάλησαν ὡραῖοι θρησκευτικοὶ ὕμνοι, χωρὶς τραγούδια ἄσεμνα καὶ παρεκτροπές, ποὺ συμβαίνουν στοὺς περισσότερους γάμους, ἀλλὰ μὲ τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἱερότητα τοῦ μυστηρίου ποὺ ἀνοίγει μπροστὰ στὶς ψυχὲς ποὺ ἑνώνανται σ' ὁλόκληρη τὴ ζωή τους γιὰ ν' ἀκολουθήσουν τὸ δρόμο τῆς εὐτυχίας.

***

Σᾶς διηγήθηκα αὐτὸ τὸ γεγονὸς γιὰ νὰ σᾶς παρουσιάσω μιὰ ἰδεώδη εἰκόνα τοῦ χριστιανικοῦ γάμου.

Στὴν ἐποχή μας, ποὺ ὅλα τὰ κυβερνᾶ ἡ ὕλη, καὶ ὁ γάμος ἐπῆρε τὴν ὄψι τοῦ συγχρονισμοῦ καὶ ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπός του ἀντὶ νὰ εἶναι ὑψηλὴ ἰδέα, ἔγινε συμφέρον· τὰ πρόσωπα ποὺ ἔρχονται στὸ σημεῖο νὰ παίξουν αὐτὸν τὸν ὑψηλὸ ρόλο, παρακολουθοῦνται ἀπὸ ἕνα σωρὸ τύπους καὶ κοινωνικὲς ὑποχρεώσεις, ποὺ καταντοῦν τὸ γάμο πρόβλημα ἄλυτο.

"Ηθελα ὅλοι οἱ χριστιανοὶ νέοι καὶ οἱ χριστιανὲς κοπέλλες, μὰ καὶ οἱ γονεῖς των μὲ τέτοιες σκέψεις νὰ βαδίζουν πρὸς αὐτὸν τὸν ὑπέροχο σκοπό, ἔχοντας ὡς παράδειγμά τους αὐτὲς τὶς δυὸ ψυχές, ποὺ εἴθε ὁ δρόμος τους νὰ εἶναι ἀνθοστρωμένος καὶ κανένα σύννεφο λύπης νὰ μὴ σκεπάσῃ τὸν οὐρανὸ τοῦ βίου των.

ΛΙΖΑ ΖΑΧΑΡΗ

Εἰδοποιοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ ὅτι κατ' ἐντολὴν τοῦ ταχυδρομείου ἀπαγορεύεται νὰ ἐσωκλείωνται αἱ ἀποδείξεις πληρωμῆς ἐντὸς τοῦ τεύχους. Διὰ τοῦτο παρακαλοῦνται νὰ κρατοῦν τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἐπιταγῆς, τὴν ὁποίαν στέλλουν καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ θὰ γνωστοποιοῦμεν εἰς αὐτοὺς τὴν λῆψιν.

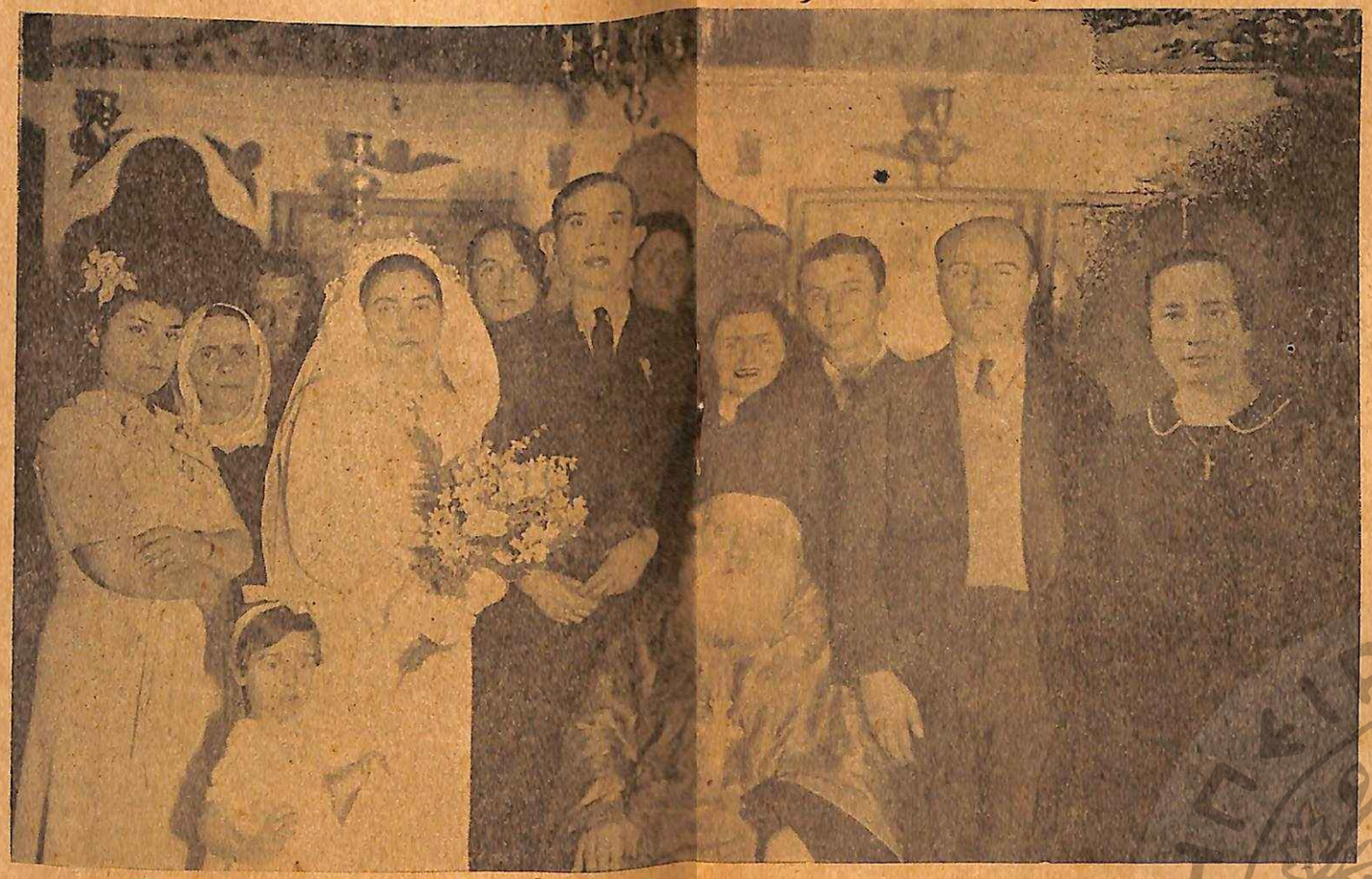

Στιγμιότυπο ἀπὸ τοὺς γάμους τοῦ κ. Λεωνίδου Χατζηνικολάου μετὰ τῆς χαριτωμένης καὶ ἐναρέτου δεσποινίδος Κατίνας Σούλιου ποὺ ἐτελέσθησαν στὸ κομψὸ παρεκκλήσιον «Ἁγία Δύναμις» τῆς ὁδοῦ Μητροπόλεως.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΑΤΡΩΝ

ΑΝΤΙ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΣ

ΣΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Τὸ ἁμάξι τοῦ λαμπροῦ Φοίβου προχωροῦσε ἀργὰ-ἀργὰ κατὰ τὴ δύση· Οἱ χρυσὲς ἀκτῖνες λάμπρυναν ὅλη τὴν πλάση καὶ ὁ Οὐρανὸς ἄλλαζε χίλιες ὄψεις. Γύρω-γύρω ὁ ὁρίζοντας ἔκλινε πρὸς τὸ ρόδινο χρῶμα.

Ἄλλες ἀπὸ τὶς ἀκτῖνες παιγνίδιζαν στὶς ἀκροποταμιὲς καὶ χρύσωναν τὰ λουλούδια τῆς ὄχθης, ἄλλες καθρεφτίζονταν στὰ μάρμαρα τῶν κτιρίων τῆς πολιτείας, καὶ ἄλλες λούζονταν στὰ ἥσυχα νερὰ τῆς θάλασσας χρυσώνοντας τὸ κῦμα της. Ὁ Ἥλιος μαστιγώνει τ' ἄλογά του καὶ τὸ πύρινο ἁμάξι προχωρεῖ πρὸς τὰ ὀνειρευτὰ παλάτια του· πίσω ἀκολουθοῦν ὅλες οἱ κόρες του, οἱ ἀκτῖνες, ἄλλες χαρούμενες καὶ ἄλλες λυπημένες ἀπὸ ὅσα εἶδαν στὴ γῆ·

Τώρα ὅλη ἡ φύσις βουτήχτηκε στὸ σκοτάδι καὶ τ' ἀστέρια ἔδιναν γλυκειὲς ματιὲς στὴ γῆ·

Ὁ ἥλιος κάθησε στὸ χρυσὸ θρόνο του μέσα στὸ φωτεινὸ παλάτι του ποὺ τοὺς θόλους του στολίζουν μύρια λαμπερὰ ἄστρα. Στὸ ἀπέραντο παλάτι τοῦ ἥλιου ὑπάρχουν δυὸ φωτεινὲς πόρτες, ἡ μιὰ ἀπέναντι στὴν ἄλλη, ποὺ βασιλεύουν δυὸ παρθένες. Τὴ μιὰ τὴν ὀνομάζουν Ἀνατολὴ καὶ τὴν ἄλλη τὴ λένε Δύσι· δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ στὸν ἥλιο κάθησαν ὅλες οἱ ἀκτῖνες καὶ ἄρχισαν νὰ λένε ἡ κάθε μιὰ τί εἶδε στὴ γῆ στὸ διάστημα τῆς ἡμέρας.

Ἄλλη ἔλεγε ὅτι μπῆκε ἀπ' τὸ παράθυρο ἑνὸς παλατιοῦ καὶ κτύπησε στὸ θρόνο τῆς Βασίλισσας καὶ θαμπώθηκε ἀπ' τὴν ὀμορφιά της καὶ ἄλλη ἔλεγε ὅτι πῆγε στὸ μέρος ποὺ γίνεται ὁ πόλεμος καὶ διηγήθηκε τὰ φρικτὰ ποὺ γίνονται ἐκεῖ. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὅλες οἱ ἀκτῖνες συγκινημένες ἀπ' τὴ διήγησι τῆς ἀδελφῆς των ἔπαψαν νὰ γελοῦν.

Ὁ ἥλιος ἄκουγε ὅλα ὅσα ἔλεγαν οἱ ἀκτῖνες καὶ σιωποῦσε, σὲ μιὰ στιγμὴ ὅμως λέει: «Ἀπορῶ πῶς τάχα, παιδιά μου, δὲν μοῦ ἀπαγόρευσε ὁ Θεὸς νὰ φωτίζουμε τὴ γῆ, περιττὸ βάρος ἔγιναν οἱ ἄνθρωποι πάνω στὴ γῆ. Θυμᾶστε τὸ τί ἔγινε πάνω στὸ Γολγοθᾶ γι' αὐτούς, ποτὲ δὲν εἶχα δῆ τέτοιο δρᾶμα ἀπ' τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ Θεὸς μὲ τοποθέτησε στὸ στερέωμα,ὦ σεῖς, παιδιά μου, θὰ εἶστε μάρτυρες ποὺ τὰ βλέπετε ὅλα»· καὶ σιώπησε ὁ ἥλιος στηρίζοντας τὸ πρόσωπό του στὰ χέρια του. Τώρα πάλι, ἡ ἴδια ἡ ἀκτῖνα, παίρνει τὸ λόγο καὶ λέει: «Ἀπὸ πολλὰ χρόνια εἶμαι μάρτυρας σὲ κάποιο δρᾶμα ποὺ εἶχε φοβερὸ τέλος. Κάποιο ἀνοιξιάτικο πρωΐ, ἀφοῦ χρωμάτισα τὰ ἄνθη τῆς ροδιᾶς, μπαίνω ἀπ' τὸ παράθυρο μέσα σ' ἕνα σπίτι, τὴν στιγμὴ ποὺ ἦρθε στὸν κόσμο ἕνα ξανθὸ ἀγοράκι· δὲ λέγεται ἡ χαρά μου».— «Νὰ σοῦ ζήση, μήπως ἔγινες νουνά; φώναξαν ὅλες οἱ ἀκτῖνες μὲ χαρά.— «Ὄχι, περιμένετε νὰ δῆτε καὶ τὸ τέλος». συνεχίζει ἡ ἀκτῖνα— «Φαίνονταν πὼς θὰ προώδευε τὸ παιδὶ αὐτὸ καὶ γι' αὐτὸ βοήθησα τὴν μητέρα του πολύ. Ἀπὸ τότε κάθε πρωΐ, ἔμπαινα στὴν καμαρούλα του καὶ τὸ γλυκοφιλοῦσα, ἔπαιζα κάτω ἀπ' τὰ ματοφρυδάκια του καὶ στέγνωνα τὰ ρουχαλάκια του, ποὺ τ' ἄπλωνε ἡ μητέρα του στὸν κῆπο. Κάποτε ἔτυχε τὸ δυστύχημα νὰ χάση τὸν πατέρα του καὶ ἀπὸ τότε ἡ ἔρημη μαννούλα του βουτήχτηκε στὸν πόνο μέχρι ποὺ τὴν κάλυψε ἡ πλάκα τοῦ τάφου. Στὸ θλιμμένο σπιτάκι τους ἐγὼ σκόρπιζα λίγο φῶς καὶ τὸ ἔκαμα γελαστό. Τὸ παιδὶ μεγάλωσε καὶ τὸ μόρφωσε μὲ χίλιους κόπους. Πόσες φορὲς εἶδα τὸ παιδάκι νὰ σκουπίζη τὰ δάκρυα τῆς μητέρας του καὶ νὰ τῆς λέη: «Μαννούλα μου, ὅταν μεγαλώσω καὶ τελειώσω τὴ σπουδή μου, τὰ δάκρυά σου θὰ τὰ μεταβάλω σὲ δροσιὰ χαρᾶς, τὸ δάκρυ σου σταλάζει ζωῆς μόσχο στὴν καρδιά μου. Θὰ τιμήσω, μητέρα μου, τὰ δάκρυα ποὺ χύνης γιὰ μένα».

Τῆς μητέρας τὰ μάτια γέμισαν δάκρυα.

Τὰ μάτια μου— συνεχίζει ἡ ἀκτῖνα — πολλὲς φορὲς βούρκωσαν, ὥσπου μιὰ μέρα τελείωσαν τὰ βάσανα τῆς μητέρας καὶ τὸ παιδί της βγῆκε στὴν κοινωνία, ὅπως τὸ ἤθελε, τὸ καμάρωνε μὲ τὸ δίκηο της καὶ τὸ τιμοῦσε ὅλος ὁ κόσμος, τίμησε τὰ δάκρυά της ποὺ ἔχυσε μορφώνοντας τὸ παιδί της. Μὰ τώρα, ποὺ ὁ πόλεμος ἔγινε Βασιληᾶς, ἔτυχε μαύρη μέρα νὰ καλέση καὶ τὸ παιδί της, ποὺ ἀκόμα δὲν τὸ χάρηκε, καὶ ἔτσι ἕνα πρωΐ μπῆκα στὸ σπίτι της, τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ μητέρα ἔδινε τὸ καρδιακὸ φιλὶ στὸ παιδί της, ποὺ ἔφευγε γιὰ τὸν πόλεμο!...

Ἀπὸ τότε ἔμεινε ἔρημη καὶ μονάχη. Μόνο ἐγὼ τῆς ἔκανα λίγο συντροφιά. Μιὰ μέρα μπαίνει στὸ δωμάτιό της κάποιος καὶ τῆς λέει πὼς τὸ παιδί της τὸ ἔπιασαν αἰχμάλωτο καὶ θὰ τὸ τουφέκιζαν. Στὸ ἄκουσμα αὐτὸ πέφτει κάτου λιπόθυμη, πιάσθηκε ἡ ἀναπνοή μου, ὅταν τὴν εἶδα τὴ δυστυχισμένη. Ἔπειτα ἀπὸ λίγη ὥρα συνῆρθε ἡ μαύρη καὶ φεύγει κατὰ τὸ δάσος νὰ βρῆ τοὺς φονιᾶδες τοῦ παιδιοῦ της. Φαίνεται πὼς εἶχε τρελλαθῆ. Ἀπὸ τότες δὲν τὴν ξαναεῖδα. Πάντα αὐτὴ τὴ μητέρα τὴν ἔβλεπα δακρυσμένη, ὥσπου σήμερα τὴν ξαναβλέπω νεκρὴ μὲ τὸ τουφεκισμένο παιδί της· φαίνεται ὅτι ἀφοῦ τὸ βρῆκε, τὸ φίλησε ἔστω καὶ νεκρὸ καὶ πέθανε καὶ αὐτὴ μαζί του», εἶπε ἡ ἀκτῖνα τελειώνοντας ἐνῷ τὰ ματόκλαδά της ἄφησαν νὰ σταλάξουν δυὸ κεχριμπαρένια δάκρυα.

Τὸ λόγο πῆρε μιὰ ἄλλη ἀκτῖνα. «Ἐγὼ σήμερα, ἀφοῦ σκόρπισα ἄφθονα σμαράγδια στὴν πρασινάδα τοῦ κήπου μιᾶς ἐκκλησιᾶς, πέρασα ἀπ' τὸ παραθυράκι της μέσα καὶ χτύπησα μπροστὰ στὴν ΩραίαΠύλη τὴν ὥρα ποὺ γινόταν ἕνας γάμος. Ἡ νύφη ἦταν στὰ λευκὰ ντυμένη μὲ τὸ ἀνθοστέφανο στὸ κεφάλι κρατῶντας στὸ χέρι λευκὲς λαμπάδες. Γύρω τους ἦταν ἕνα εὔθυμο περιβάλλον ποὺ ἡ χαρά τους εἶχε ζωγραφιστῆ μὲ ἀγγελικὸ μειδίαμα καὶ κάτω ἀπ' τὴν βροχὴ τῶν λουλουδιῶν προχωρεῖ τὸ εὐτυχισμένο ζεῦγος κουβαλῶντας μαζί του χίλιες εὐχὲς γιὰ νὰ πετύχουν στὸ θέατρο τῆς ζωῆς. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως—στὸ μέρος ποὺ τελείωσε τὸ χαρούμενο γεγονὸς — τοποθέτησαν ἕνα νεκροφέρετρο. Πλάϊ του ἔβαλαν δυὸ λαμπάδες μὲ μαῦρες κορδέλλες, καὶ μερικὰ νεκρολούλουδα τὸ σκέπαζαν. Γύρω του ἦταν μερικὰ πρόσωπα θλιμμένα. Μιὰ μελαγχολία πέρασε τὴν ὄψι μου καὶ ἔφυγα ἀμέσως. Πίσω μου σπαρακτικοὶ λυγμοὶ ἔπνιγαν τὴν ἀτμόσφαιρα. Δὲν μποροῦσα πιὰ νὰ βλέπω τὸ τραγικὸ δρᾶμα ποὺ παίζουν οἱ ἄνθρωποι πάνω στὴ σκηνὴ τῆς ζωῆς. Τώρα κατάλαβα ἀδελφές μου, ὅτι φωτίζουμε τὸ ψέμμα.

Γλεντοῦν, χαίρονται οἱ ἄνθρωποι καὶ ἡ ζωὴ τοὺς φέρνει τὸ χρυσόπότηρο ὡς ἀνταμοιβὴ νὰ τὸ γεμίσουν μὲ δάκρυα. Ἀνεβαίνουν καὶ παίζουν στὴ σκηνὴ καὶ οἱ ἴδιοι εἶναι θεαταί», εἶπε τελειώνοντας ἡ ἀκτῖνα.

Μιὰ ἡσυχία ἁπλώθηκε στὸ παλάτι τοῦ ἥλιου. Ὅλες οἱ ἀκτῖνες ἦταν σκεπτικὲς ἀπὸ ὅσα ἄκουσαν καὶ ἀπὸ ὅσα εἶπαν.

«Ἐγὼ σήμερα — λέει μιὰ ἄλλη ἀκτῖνα,— εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη». «Ἄ! ὡραῖα, εἶπαν ὅλες οἱ ἀκτῖνες, γιὰ πές μας νὰ χαροῦμε λίγο». «Σήμερα — συνεχίζει ἡ ἀκτῖνα— πῆγα σὲ μιὰ βορινὴ χώρα, σὲ ἕνα μέρος ποὺ τὸ ἔχουν σκεπάσει τὰ χιόνια. Ἔξω ἀπὸ μιὰ πολιτεία, μιὰ καλύβα τὴ σκέπασαν τὰ χιόνια καὶ ἔκλεισαν μιὰ γυναῖκα μὲ τὰ ὀρφανά της. Πέρασα στὴν καλυβούλα της ἀπὸ μιὰ τρύπα ποὺ ἄφησαν τὰ χιόνια, τὴ στιγμὴ ποὺ ἔβαζε τὰ παιδιά της νὰ προσευχηθοῦν γιὰ τὴ σωτηρία τους. Μόλις τοὺς εἶδα, τὰ λυπήθηκα τὰ ἄτυχα καὶ χωρὶς νὰ τοὺς ἐνοχλήσω βγῆκα ἔξω καὶ ἄρχισα νὰ λυώνω τὰ χιόνια τῆς καλύβας, ὡς τὴν πολιτεία, μιὰ ὁλόκληρη ἡμέρα ἔκαμα νὰ τὰ λυώσω.

Κατὰ τὸ βραδάκι βλέπω ἕνα κυνηγό, ποὺ πήγαινε νὰ κυνηγήση καὶ παίρνει τὸ δρόμο ποὺ εἶχα ἀνοίξει καὶ ἔτσι βγῆκε στὴ φτωχὴ καλύβα. Ὅταν ἔφθασε ἐκεῖ ἀκούει τὰ παιδάκια νὰ προσεύχωνται στὸ Θεὸ νὰ τὰ βοηθήση. Τὰ λυπήθηκε, ρίχνει τὸ σακκίδιό του γεμᾶτο τρόφιμα καὶ φεύγει γιὰ τὴν πόλι. Ἐγὼ εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν καλὴ πρᾶξι, μπῆκα στὴν καλύβα, σκόρπισα λίγο φῶς, τὰ γλυκοφίλησα καὶ γύρισα στὸ παλάτι».

—«Εὖγε σου, καλή μας ἀδελφή, εἶπαν ὅλες οἱ ἀκτῖνες. Τὴ δική σου πρᾶξι, θὰ τὴν μιμηθοῦμε ὅλες γιὰ νὰ δώσουμε τὸ καλὸ παράδειγμα στοὺς ἀνθρώπους».

—Τώρα πιὰ καιρὸς νὰ κάνωμε τὴν ἐργασία ποὺ μᾶς ἀνέθεσε ὁ Θεός, εἶπε ὁ ἥλιος, καὶ ἐξεκίνησε τὸ ἅρμα τοῦ ἡλίου, ἐνῷ οἱ ἀκτῖνες κατέβηκαν στὴ γῆ, καθὼς ἡ ἀνατολὴ σκόρπιζε ροδοπέταλα στὸ διάβα τους.

ΑΘΑΝ. ΤΣΙΚΡΙΚΑΣ

«ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΒΗΜΑ»

ΦΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ

Τοῦ ἰατροφιλοσόφου κ. Ξ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

«Μέγα μάθημα εὐσεβείας ἡ τῆς φύσεως μελέτη. Ὁ ἀθεϊσμὸς εἶναι παραφροσύνη».
(Ἀδαμάντιος Κοραῆς)

Οἱ φυσιοδίφαι, οἱ ἰατροί, οἱ βιολόγοι, καὶ οἱ μελετῶντες τοὺς ἐνσωμάτους ὀργανισμούς, ἔπρεπεν οἱ θεοσεβέστεροι νὰ εἶνε καὶ οἱ εὐσεβέστεροι, διότι πρὸ αὐτῶν ἀποκαλύπτεται μεγαλεῖον σοφίας, δυνάμεως καὶ ἀγαθότητος ἀνέκφραστον καὶ ἀπερίγραπτον· ποικίλοι συνδυασμοὶ ὀργάνων ἐν συνειρμῷ πολυπλοκωτάτῳ καὶ συνδυασμῷ ἁρμονικωτάτῳ, ἀνυψοῦν τὸν παρατηροῦντα νοῦν εἰς τὴν νόησιν τῆς ὑπάρξεως Πρωτάρχου Νοῦ, Πανσόφου, Παντοδυνάμου καὶ Παναγάθου, ὅστις ἐποίησεν τοὺς ὀργανισμοὺς μὲ τέχνην ὑπερθαύμαστον καὶ πρὸς σκοπόν τινα τελικόν. Ἕκαστον ὄργανον, καὶ τὸ ἐλάχιστον, εἰς τὸν ὀργανισμόν, συντελεῖ εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ζωῆς, διὰ τῆς ὁποίας παρέχει λειτουργίας ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ ὀργανισμοῦ, καὶ γίνεται μέσον πρὸς τὴν λειτουργίαν τοῦ ἑτέρου· ὅλα δὲ ὁμοῦ εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ ὅλου ὀργανισμοῦ. Καὶ καθὼς εἰς ἐργοστάσιόν τι εἰσερχόμενός τις βλέπει θαυμάσιον σύμπλεγμα μηχανῶν κινουμένων πρός τινα σκοπόν, ἐκφράζοντα τὴν θέλησιν τοῦ κατασκευάσαντος τὸ ἐργοστάσιον καὶ τὰς μηχανάς, τοιουτοτρόπως καὶ ὁ διὰ τῆς ἐπιστήμης εἰσερχόμενος εἰς τὴν μελέτην καὶ τὴν θεωρίαν τοῦ Σύμπαντος, βλέπει θαυμασιώτατον σύμπλεγμα ὀργανισμῶν, συνισταμένων ἐκ ποικίλων καὶ πολλῶν ὀργάνων, τῶν ὁποίων ἕκαστον ὑποβοηθεῖ εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ ἄλλου, ὅλα δὲ ἐν συνόλῳ συντελοῦν εἰς ἕνα σκοπόν, ὁ ὁποῖος ἐκφράζει τὴν θέλησιν Ἐκείνου, ὁ Ὁποῖος ἐποίησε τοὺς πολλοὺς καὶ ποικίλους ὀργανισμοὺς καὶ ὥρισε τὴν λειτουργίαν εἰς ἕκαστον, πρὸς τέλεσιν ἑνὸς σκοποῦ τελικοῦ. Δὲν εἶναι ἀνάγκη, ἵνα τις διέλθῃ παρατηρῶν τὴν ποικιλίαν τῶν ὀργανισμῶν, ὅπως ἀναχθῇ εἰς τὴν νόησιν τῆς ὑπάρξεως ὑπερτάτου Νοῦ, καὶ ὑπερτάτης Θελήσεως, ἀλλὰ καὶ ἕνα τῶν ὀργανισμῶν τούτων ἐὰν παρατηρήσῃ, θὰ ἀνεύρῃ τὴν σοφίαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Ποιητοῦ καὶ Δημιουργοῦ ἀποτυπωμένην ἐν αὐτῷ καὶ θὰ ἀνακράξῃ μὲ τὸν θεόπνευστον ἱερὸν ψαλμῳδόν: «Ὡς θαυμαστὰ τὰ ἔργα Σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας». Ἡ Ἐπιστήμη τῆς Φύσεως εἶναι, ὁ μέγας, ὁ τρανὸς καὶ διαπρύσιος κήρυξ τῆς ὑπάρξεως τῆς ὑπερτάτης Σοφίας καὶ βουλήσεως. Κάθε ὀργανισμὸς εἶναι σύνθεσις ὀργάνων καὶ μελῶν πρὸς ἕνα σκοπὸν συνηνωμένων καὶ λειτουργούντων. Ἡ συνένωσίς των προϋποθέτει δύναμιν σοφήν, ἡ ὁποία συνήνωσε ταῦτα ἁρμονικῶς. Ἡ σκόπιμος συνεργασία των καὶ λειτουργία, προϋποθέτει Νοῦν καὶ Βούλησιν ὑπερτάτην, ἡ ὁποία ὥρισεν εἰς αὐτὰ τὴν λειτουργίαν των καὶ ἐνέργειαν. Ἀλλὰ καὶ ἕκαστον ὄργανον ἐν τῷ ὀργανισμῷ εἶναι σύνολον μικροτέρων στοιχείων, ἤτοι μορίων, ἀτόμων, ἠλεκτρονίων, τὰ ὁποῖα Σοφία καὶ Δύναμις συνήνωσεν εἰς σκόπιμον λειτουργίαν τοῦ ὀργάνου, τὸ ὁποῖον μετὰ τῶν λοιπῶν ὀργάνων ἐν τῷ ὀργανισμῷ, συντρέχει εἰς τὴν σκόπιμον λειτουργίαν τοῦ ὅλου ὀργανισμοῦ. Θαῦμα μέγιστον ἡ θεόκτιστος καὶ θεόπλαστος Φύσις ἐν τῷ συνόλῳ τοῦ ὀργανισμοῦ της καταπλῆττόν με! Ἀλλὰ τὸ θαῦμα τοῦτο εἶναι ἔργον ὑπερτάτης Διανοίας, Βουλήσεως, Δυνάμεως, Θεοῦ Πανσόφου, Παντοδυνάμου καὶ Παναγάθου, Τεχνίτου παναρίστου, παμμεγίστου καὶ παγκαλλίστου, Δημιουργοῦ τοῦ Σύμπαντος.

Θεέ μου, αὐτὴ ἡ Φύσις μαρτυρεῖ τὸ

Μεγαλεῖον τῆς Σοφίας Σου, τῆς Δυνάμεώς Σου, τῆς Ἀγαθότητός Σου! Τί λέγω; Καὶ ἑνὸς μορίου ὑλικοῦ, ἀτόμου ἢ ἠλεκτρονίου ἡ μελέτη ἀποκαλύπτει, εἰς ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον ἐπιστήμονα, τὴν καταπληκτικήν Σου Σοφίαν καὶ Δύναμιν! Θεέ μου, τὸ Μεγαλεῖόν Σου αὐτὴ ἡ θεωρία τῆς Φύσεως ἀνομολογεῖ καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ ἀλάθητος, ὁ ἀπλανὴς ἀψευδέστατος μάρτυς! Ἀδυνατῶ νὰ εἴπω ὅτι Σὺ δὲν ὑπάρχεις, ἀφ' οὗ τὰ ἔργα ὑπάρχοντα καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα καταβοοῦν τρανῶς καὶ μεγαφώνως τὴν ὕπαρξίν Σου διαλαλοῦντα! Ναί! Ὑπάρχεις Σύ, ὁ Αἰώνιος, ὁ Αὐθύπαρκτος, ὁ Ἄναρχος, ὁ Ἀΐδιος, ὁ Ἀναλλοίωτος, ὁ Ἀμετάβλητος, ὁ Πάνσοφος, ὁ Παντοδύναμος, ὁ Πανάγαθος, ὁ Παντοκράτωρ! Ὑπάρχεις καὶ τὴν ὕπαρξίν Σου μόνον ἄφρονες καὶ παράφρονες ἀπαρνοῦνται! «Εἶπεν ἄφρων ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐκ ἔστι Θεός». Καὶ τί θὰ ὑπῆρχεν, ἐὰν Σὺ δὲν ὑπῆρχες; Ἄρα πᾶσα ὕπαρξις τὴν ἀΐδιον καὶ αἰώνιον ὕπαρξίν Σου ἀνομολογεῖ, καὶ ἡ ἐναρμόνιος καὶ σκόπιμος λειτουργία τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ὀργανισμῶν τρανῶς ἀποκαλύπτει καὶ μεγαλοφώνως διαλαλεῖ τὴν ἀπεριόντον, ὑπερούσιον καὶ ἀκατάληπτον Σοφίαν Σου, Ἀγαθότητα καὶ Δύναμιν!

Ἀλλὰ πῶς, Φυσιοδίφαι, Βιολόγοι, Ἰατροί τινες, δυστυχῶς, δυστυχῶς, δυστυχῶς!!!, μελετῶντες τὰ ἔργα Σου, Παμμέγιστε, Παντογνῶστα καὶ Πανεπιστῆμον Θεέ, Σὲ ἀπαρνοῦνται; Πῶς ἄνθρωποι λεγόμενοι Ἐπιστήμονες ἐπαισχύνονται τὸ παμμέγιστον, τὸ μεγάτιμον, τὸ πανένδοξον, τὸ Ἱερώτατον ὄνομά Σου, καὶ εἰς τὴν ἄλογον, ἀσυνείδητον, ἄψυχον, ἀπνεύματον, ἄβουλον, νωθρὰν, ἀβούλητον καὶ νεκρὰν Φύσιν, κατηγοροῦσι τὰ ἔξοχα προσόντα Σου; Πόθεν οὗτοι προμηθεύονται τὴν εἰς Σὲ ἀπιστίαν των, ἀφ' οὗ ὁ κόσμος Σὲ ἀνομολογεῖ πανηγυρικώτατα καὶ εἰς τὰ ἐλάχιστα τῶν ὀργανισμῶν του; Τὸ διατί αὐτοὶ Σὲ ἀπαρνοῦνται ἀνάγεται, παρακαλῶ, εἰς ἠθικὰ αἴτια καὶ ὄχι εἰς λόγους Ἐπιστήμης! Αὐτοὶ Σὲ ἀπαρνοῦνται, διότι εἶναι ἐγωϊσταί, τετυφωμένοι, κουφόνοες, ἀλαζόνες, νηπιόφρονες, κενόκρανοι καὶ κενεγκέφαλοι, διὰ τῆς εἰς Σὲ ἀπιστίας των θέλοντες νὰ φαίνωνται, οἱ κουφόδοξοι, δοξόσοφοι καὶ μωρόσοφοι ψευδοεπιστήμονες, ὑπέρτεροι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τῶν εἰς Σὲ πιστευόντων! Ἄλλως θὰ ἐξομοιῶνται μὲ τοὺς πολλοὺς καὶ δὲν θὰ τιμῶνται ὡς σοφοί, τῶν ἄλλων ὑπερέχοντες! Πτωχαλαζονικὰ πνεύματα! Ὁ κόσμος πιστεύει λογικῶς εἰς τὴν ὕπαρξίν Σου! Αὐτοὶ δὲ ἀπιστοῦσιν εἰς Σὲ ἀπό κουφότητος γνώμης, ἵνα μὴ συγκαταλέγωνται μετὰ τῶν πολλῶν! Θὰ ἔπραττον δὲ τὸ ἐναντίον, οἱ δοκησίσοφοι ἔκφρονες, ἐὰν οἱ πολλοὶ ἠπίστουν εἰς Σέ, ὦ Ἐπιεικέστατε καὶ λίαν Μακρόθυμε καὶ Πολυέλεε Θεέ! Ὅθεν ἀπὸ μόδας καὶ συρμοῦ, αὐτοὶ οἱ συρμόφιλοι ὑπερμοδέρνοι Νεωτερισταὶ καὶ φρενόπληκτοι σατανοκρατούμενοι καὶ σατανοφώτιστοι, ἔχουν τὴν ἀθεΐαν καὶ τὴν ὑλοφροσύνην, καὶ ὄχι, διότι τῆς Ἐπιστήμης ἡ φωνή, (—τοῦ Κλάδου τούτου τῆς πολυεράστου Σοφίας τοῦ Θεοῦ, ἐκ τῆς ὁποίας πᾶσα γνῶσις ἀπορρέει εἰς τοὺς θεοπλάστους λογικοὺς ἀνθρώπους—), τοιοῦτόν τι ἐνηχεῖ εἰς τὰ ὦτά των! Ἀθεϊσμὸς καὶ παραφροσύνη εἶναι συνώνυμα! Παράφρονας δὲ πρέπει νὰ λογιζώμεθα τοὺς γλωσσάλγους καὶ φλυάρους, ψυχοπαθεῖς καὶ δαιμονοπαθεῖς ἀθέους, οἱ ὁποῖοι δὲν πιστεύουν εἰς ὕπαρξιν ὑπερτάτης Σοφίας, Δυνάμεως, Βουλήσεως, εἰς ὕπαρξιν Θεοῦ! Διὰ τῆς πίστεως ταύτης ἐξηγοῦνται ἡ συνένωσις τῶν στοιχείων εἰς σύστασιν τῶν ὀργανισμῶν, ἡ ἁρμονικὴ καὶ σκόπιμος λειτουργία τῶν ὀργανισμῶν, προσέτι δὲ καὶ αὐτὴ ἡ ὕπαρξις τῶν στοιχείων ἀπὸ τῶν ὁποίων σύγκειται ὁ κόσμος ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ὀργανισμῶν αὐτοῦ καὶ ἐν ἑκάστῳ ὀργάνῳ καὶ μέρει. Ἡ ὕπαρξις τῆς ὕλης, ἡ μόρφωσις τῆς ὕλης εἰς ὀργανισμὸν καὶ τάξεις ὄντων—ἡ σκόπιμος τούτων λειτουργία—τὰ τρία ταῦτα δὲν ἐξηγοῦνται διὰ τῆς θεοκαταρωτάτης, θνοκτόνου καὶ σατανογεννήτου ἀθεΐας καὶ παραμένουν αἰνίγματα καὶ προβλήματα ἄλυτα! Λύονται δὲ καὶ ἐξηγοῦνται διὰ τῆς λογικῆς πίστεως εἰς τὴν ἀναγκαίαν ὕπαρξιν Θεοῦ Πανσόφου, Παντοδυνάμου καὶ Παναγάθου. Ναί!

Δρ Ξ. Α. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Φαγητά

ΑΡΝΙ ΕΝΤΡΑΔΑ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΧΟΡΤΑ

Παίρνομε 1 ὀκᾶ κρέας ἀρνί, 1 κρεμμύδι, 2 κουταλιὲς σούπας βούτυρο, μισὴ ὀκᾶ ντομάτες, 4 μάτσα καρότα, 4 μάτσα ρέβες, μισῆ ὀκᾶ φασόλια, μισῆ ὀκᾶ πατάτες, μιὰ κουταλιὰ σούπας ἀλεῦρι, μιὰ κουταλιὰ ἁλάτι, πιπέρι ἀνάλογο.

Καθαρίζομε τὰ χόρτα καὶ τὰ βάζομε στὸν ἀτμό. Δηλαδὴ βάζομε τὰ χόρτα σὲ κατσαρόλα, ἡ ὁποία θὰ τοποθετηθῇ στὴ χύτρα, ποὺ βράζει τὸ κρέας.

Προηγουμένως κόβομε τὸ κρέας σὲ μικρὰ κομμάτια, βάζομε τὸ κρεμμύδι σὲ μιὰ κατσαρόλα, τὸ βράζομε μὲ λίγο νερό, προσθέτομε τὸ βούτυρο, τὸ καβουρδίζομε, ρίχνομε τὸ κρέας καὶ ἀνακατώνομε συχνά, ὥσπου νὰ κοκκινίσῃ. Ἔπειτα ρίχνομε τὸ ἀλεῦρι, τὴ ντομάτα, τὸ πιπέρι. Μετὰ ρίχνομε τὰ χόρτα στὸ κρέας καὶ τὰ σκεπάζομε μὲ λίγες ντομάτες, κομμένες σὲ φέτες.

ΜΠΕΚΑΤΣΕΣ ΜΕ ΚΡΑΣΙ

Ἑτοιμάζομε, κοκκινίζομε καὶ κόβομε τὶς μπεκάτσες, κοπανίζομε τὰ ἐντόσθια καὶ τὰ κοκκινίζομε μέσα στὴν ἴδια κατσαρόλα, ἀφοῦ ἀφαιρεθοῦν τὰ πουλιά. Βάζομε καὶ αὐτὰ στὸ πιάτο ποὺ εἶναι καὶ οἱ μπεκάτσες καὶ ρίχνομε μέσα στὸ ἴδιο βούτυρο (ἂν δὲν εἶναι ἀρκετό, προσθέτομε κι' ἄλλο) 1 μεγάλο κρεμμύδι κομμένο στὴ μηχανὴ καὶ 1 κουτάλι σούπας ἀλεῦρι νὰ καβουρδισθοῦν. Τὰ σβήνομε μὲ 1 ½ ποτῆρι νεροῦ μαῦρο κρασὶ (γιὰ δυὸ μπεκάτσες), προσθέτομε 1–2 φύλλα δάφνης, τὰ ἐντόσθια καὶ ἀνάλογη ντομάτα. Μέσα σ' αὐτὴ τὴ σάλτσα βάζομε τὰ κομμάτια τῆς μπεκάτσας νὰ σιγοβράσουν καὶ νὰ μείνουν μὲ τὴν σάλτσα τους. Κατόπιν ἑτοιμάζομε κρουτὸν δηλ. φετίτσες μὲ τὰ ἐντόσθια καὶ τὸ περιχύνομε ὅλο μὲ τὴ σάλτσα, ἡ ὁποία δὲν πρέπει νὰ εἶναι πολὺ ἀραιά.

ΟΜΕΛΕΤΤΑ ΜΕ ΜΑΡΜΕΛΑΔΑ

Σπάζομε σὲ μιὰ γαβάθα 6 αὐγά, προσθέτομε μέσα 10 δράμ. ζάχαρι καὶ τὰ κτυπᾶμε μὲ ἕνα πηροῦνι. Βάζομε σ' ἕνα τηγάνι τὸ ἀνάλογο βούτυρο καὶ στὴ φωτιὰ νὰ κάψῃ, ρίχνομε τὰ αὐγὰ μέσα, τὰ ἀνακατεύομε μὲ προσοχή, γυρίζομε τὴν ὀμελέττα, τὴν ἀλείφομε μὲ μαρμελάδα βερύκοκκα καὶ τὴν κάνομε ρολέ. Τὴν βάζομε σὲ πιατέλα, ρίχνομε ἀπὸ πάνω ψιλὴ ζάχαρι καὶ ἕνα ποτηράκι ροῦμι καὶ σερβίρομε.

ΠΟΥΤΙΓΚΑ ΜΕ ΡΥΖΙ

Βράζομε 1 ὀκᾶ γάλα μὲ 1 φλυτζάνι γάλακτος ρύζι κοπανισμένο καὶ 3 φλυτζάνια ζάχαρι, ὥσπου νὰ πήξουν ἀνακατεύοντας διαρκῶς. Ἀποσύρομε τότε τὴν κατσαρόλα ἀπὸ τὴ φωτιὰ καὶ ὅταν κρυώσῃ ἡ κρέμα προσθέτομε 6 αὐγὰ κτυπημένα, 60 δράμια σταφίδα καὶ 1 κουταλιὰ σούπας κανέλλα σὲ σκόνη, τὴν ἀνακατεύομε καλὰ νὰ γίνουν μία μᾶζα καὶ ἀφοῦ βουτυρώσωμε τὴ φόρμα καὶ τὴν πασπαλίσωμε μὲ γαλέττα, τὴ γεμίζομε καὶ τὴ στέλνομε στὸ φοῦρνο.

ΥΓΙΕΙΝΗ

ΗΛΙΟΣ - ΗΛΙΟΛΟΥΤΡΑ

ΑΝΝΑΣ ΚΑΤΣΙΓΡΑ, ἰατροῦ

Α'

Ἀνέκαθεν ἦτο γνωστόν, ὅτι ὁ ἥλιος εἶνε ὁ γενικὸς ἐμψυχωτής, ὅτι ἡ παρουσία του εἶνε ἀναγκαία στὴ θρέψι καὶ τὴν εὐδοκίμησι φυτῶν καὶ ζώων. Εἶνε, ἐλέγαμε, χρήσιμος στὴν ἀνταλλαγὴ τῆς ὕλης.

Ἐγνωρίζαμε πρὸ καιροῦ ὅτι τὰ φυτὰ ἔχουν ἐλαχίστην ἀνάγκην ἀπὸ ὀξυγόνον, ὅτι τρέφονται κυρίως μὲ ὄζωτον καὶ ἀνθρακικὸν ὀξύ. Καὶ πρὸ πάντων ὅτι ὁ ἥλιος εἶνε ἀπαραίτητος στὴ ζωτικότητά των, τὴν αὔξησι καὶ τὴν ἀναπαραγωγή των. Ὅπου σκιά, ὅπου δὲν μποροῦν νὰ εἰσχωρήσουν αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες — καὶ ὅπου μολαταῦτα ὅλα τὰ ἄλλα στοιχεῖα εἶνε τὰ ἴδια — τὰ φυτὰ φθίνουν. Καὶ ἂν μερικὰ μείνουν πράσινα, κανένα δὲν κάμνει καρπό.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ σὲ ὅλα τὰ ζῷα. Ὅπου ὁ ἥλιος δὲν σκορπίζει τὸ σύνολο τῶν ἀκτίνων, ἡ ζωϊκὴ δύναμις εἶνε ἐξησθενημένη καὶ δὲν ἀρκεῖ νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλες τὶς ἀνάγκες τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀναπαραγωγῆς.

Καὶ αὐτὰ μὲν ὅλα ἦσαν γνωστὰ ἀνέκαθεν. Ἐπιστεύετο ὅμως μέχρι τελευταίως ὅτι γιὰ τὰ ζῷα καὶ τὸν ἄνθρωπο ὄργανον προσλήψεως ἡλιακῶν ἀκτίνων ἦτο μόνον τὸ δέρμα.

Σήμερα ὅμως γνωρίζουμε σχετικῶς κάτι περισσότερον: Ὅτι τὸν ἥλιο τὸν τρώγουμε καὶ τὸν πίνουμε.

Καθὼς λεπτομερῶς ἀναπτύσσουμε στὸ βιβλίο μας Τροφὴ καὶ Ζωή, γιὰ νὰ εἶνε ἡ τροφή μας ὑγιεινὴ δὲν ἀρκεῖ νὰ περιλαμβάνῃ ὅλα τὰ χρήσιμα συστατικὰ καὶ τὸν πρέποντα ἀριθμὸ θερμίδων. Πρέπει νὰ περιέχῃ καὶ ἡλιακὲς ἀκτῖνες. Ἄλλως ἀδύνατο νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλες τὶς ἀνάγκες τοῦ ὀργανισμοῦ μας.

Σήμερα γνωρίζομε σχετικῶς τὰ ἑξῆς:

1) Ὅτι ἡ θρεπτικὴ καὶ ὑγιεινὴ ἀξία τῶν τροφῶν μας ἐξαρτᾶται πολὺ ἀπὸ τὸ ποσὸν τῶν σκλαβωμένων μέσα σ' αὐτὲς ἀκτίνων.

2) Ὅτι αἱ τόσον χρήσιμες στὴ ζωὴ καὶ τὴν ὑγεία βιταμῖνες εἶνε ἀποκλειστικὰ δημιουργήματα τοῦ ἡλίου. Εἶνε τρόπον τινὰ ἡλιακὴ κονσέρβα.

3) Ὅτι ὁ φυτικὸς κόσμος εἶνε ἡ πλουσιωτέρα ἀποθήκη ἡλιακῶν ἀκτίνων.

4) Ὅτι ὅλα τὰ μέρη τοῦ φυτοῦ δὲν περιέχουν τὸ αὐτὸ ποσὸν ἀκτίνων. Φροῦτα, ἄνθη, φύλλα, σπόροι, ἔχουν τὸ σύνολο τῶν ἀκτίνων. Γι' αὐτὸ εἶνε τὰ θρεπτικώτερα καὶ ὑγιεινότερα μέρη τοῦ φυτοῦ.

Βλαστοὶ καὶ ρίζες περιέχουν μέρος μόνον τῶν ἀκτίνων, γιατὶ κρύπτονται οἱ μὲν κάτω ἀπὸ τὰ φύλλα, αἱ δὲ μέσα στὴ γῆ.

Τὰ χορτοφάγα, φρουτοφάγα καὶ σπορφάγα ζῷα δέχονται ἐμμέσως διὰ δευτέρας χειρὸς τὶς ἡλιακὲς ἀκτῖνες διὰ τῆς τροφῆς των. Τὰ σαρκοφόρα ἀκόμη πιὸ ἐμμέσως διὰ τρίτης χειρός, τρώγοντα τὰ χορτοφάγα ζῷα.

5) Γνωρίζουμε ἀκόμη ὅτι τόσο ὑγιεινότερο καὶ θρεπτικώτερον εἶνε ἕνα μέρος φυτικοῦ τροφίμου, ὅσο πλησιέστερα εὑρίσκεται πρὸς τὸ ἐξωτερικὸ περίβλημα, ποὺ σκλαβώνει τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων. Γι' αὐτὸ σήμερα γενικὴ ἡ κραυγὴ τῶν ὑγιεινολόγων: «Μὴ πετᾶτε τὶς φλοῦδες». Τὸ νὰ ξεφλουδίζουμε δηλ. τὰ φροῦτα καὶ τὰ ἄλλα τρόφιμα τοῦ φυτικοῦ βασιλείου ἀποτελεῖ μεγάλη διαιτητικὴ ἀνορθογραφία.

Τῶν δημητριακῶν πλουσιώτερο σὲ ἡλιακὲς ἀκτῖνες εἶνε ἐπίσης τὸ ἐξωτερικὸ περίβλημα, δηλ. τὸ πίτυρο. Εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς λόγους ποὺ δίδει τὴν ὑπεροχὴ στὸ μαῦρο ψωμί.

6) Γνωστὸν ἀκόμη ὅτι ἡ θερμοκρασία τοῦ βρασμοῦ καὶ τοῦ ψησίματος καταστρέφει τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων τῆς τροφῆς μας.

7) Ὅτι ὅσο φρεσκότερη εἶνε μιὰ τροφή, τόσο πλουσιώτερη σὲ ἥλιο καὶ βιτα-

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΥΠ' ΟΨΙΝ ΤΟΥΣ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΟΤΑΝ ΕΠΙΒΑΛΛΟΥΝ ΠΟΙΝΑΣ

Ἄν ἡ προσταγὴ τοῦ καθήκοντος ἦταν τόσον ἰσχυρά, ὥστε νὰ μὴν δελεαζώμεθα ἀπὸ αἰσθητικότητας, τότε θὰ ἐλέγαμε ὅτι αἱ ἀμοιβαὶ καὶ ποιναὶ εἶναι ἄχρηστα παιδαγωγικὰ μέτρα. Εἶναι ὅμως δυνατὸν ν' ἀπαιτήσωμεν ἀπὸ τὸ παιδὶ — τὸ ἀπερροφημένο ἐντελῶς ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον — ἐκεῖνο ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ κατορθώση ὁ μεγάλος μὲ τὸν σχηματισμένον χαρακτῆρα του;

Εἰς τὸ παιδὶ ἡ γνῶσις δὲν ἔχει ὡριμάσει, κυρίως τὸ ὁρίζει τὸ εὐχάριστον καὶ τὸ δυσάρεστον· δηλαδὴ ἐνδιαφέρεται γιὰ κεῖνα ποὺ τὸ εὐχαριστοῦν, καὶ γιὰ κεῖνα ποὺ τὸ δυσαρεστοῦν, χωρὶς νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ σκεφθῇ τὰ ἐπακολουθήματα τῆς πράξεώς του.

Εἶναι λοιπὸν ἀπαραίτητον νὰ συνηθίση τὸ παιδὶ νὰ ὑπακούῃ εἰς τὰ προστάγματα ἐκείνων, ποὺ ἐτάχθησαν νὰ τὸ καθοδηγοῦν. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν μπορεῖ πάντοτε ν' ἀντιλαμβάνεται τὸ παιδὶ τὴν χρησιμότητα τῆς προσταγῆς, πρέπει τότε νὰ καταφεύγωμεν εἰς τεχνητὰ ἐλατήρια, ὅπως εἶναι ἡ ἐλπὶς τῆς ἀμοιβῆς καὶ ὁ φόβος τῆς ποινῆς. Αἱ ἀμοιβαὶ καὶ αἱ ποιναὶ εἶναι παιδαγωγικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐπιστρατεύωνται μὲ μεγάλην προσοχήν, γιὰ νὰ προσφέρουν τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ ἐπιδιώκει ἡ ἀγωγή, νὰ καταστήση τὸ παιδὶ ἱκανὸ ν' ἀποφεύγῃ τὰ δελεάσματα ἐκείνου, ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται, καὶ νὰ ἐπιζητῇ τὸ καλό.

Ἀλλὰ εὐχῆς ἔργον θὰ ἦταν — ἀντὶ νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν ποινὴν καὶ ἀμοιβὴν — νὰ κατωρθώναμεν ν' ἀπομακρύνωμεν ἀπ' τὸ παιδὶ τὰ ὑλικὰ ἢ ἠθικὰ κωλύματα, ποὺ τὸ παρεμποδίζουν νὰ ὑπακούση εἰς τὸ ὁρμέμφυτόν του τῆς ὑποταγῆς· καὶ λέγω εὐχῆς ἔργον, γιατὶ ὁ φόβος τῆς ποινῆς καὶ ἡ ἐλπὶς τῆς ἀμοιβῆς διαστρέφουν τὴν βούλησιν.

Οἱ φυσικοὶ νόμοι ἀφανεῖς ἐκδίδουν διαταγὰς ἐξυπηρετούμενοι ἀπὸ τὰ διάφορα ὁρμέμφυτα, καὶ τὸ ὁρμέμφυτον τῆς ὑποταγῆς μὴ νομίσετε πὼς δὲν εἶναι ριζωμένο εἰς τὴν παιδικὴ ψυχή.

Ὑποταγὴ ἐδῶ δὲν σημαίνει τὴν δουλικὴν ὑποταγὴν· σημαίνει π ε ι θ α ρ χ ί α. Ὁ καλὸς Θεὸς τὴν ἰσορροπίαν τοῦ σύμπαντος ἐστήριξεν εἰς τὴν μαγικὴν αὐτὴν λέξιν, καὶ γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ ἐχάρισε εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ ὁρμέμφυτον τῆς ὑποταγῆς.

***

Αον) Αἱ ποιναὶ καὶ αἱ ἀμοιβαὶ εἶναι ἔκτακτα παιδαγωγικὰ μέτρα ἐπιστρατευόμενα, ὅταν δὲν ἀρκοῦν τὰ ἄλλα παιδαγωγικὰ μέσα.

Βον) Εἰς τὴν ἀμοιβὴν καὶ ποινὴν δὲν πρέπει νὰ βαρύνῃ ἡ ἐξωτερικὴ πρᾶξις τόσον, ὅσον τὸ ἐσωτερικὸν ἐλατήριον, ποὺ ὤθησε τὸ παιδὶ νὰ κάνῃ κάτι καλὸ ἢ κακό.

Μπορεῖ δηλαδὴ μία πρᾶξις νὰ φανῇ ἀξία ἀμοιβῆς, χωρὶς ἀληθινὰ νὰ εἶναι τέτοια ποὺ φαίνεται, καὶ ἄλλη πρᾶξις νὰ περάση ἀπαρατήρητη, ἐνῷ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐνισχυθῇ μὲ τὴν ἀμοιβὴν γιὰ νὰ ἐπαναληφθῇ πιὸ εὔκολα. Πολλὰ ἀσήμαντα περιστατικὰ προκαλοῦν παράλογην ἀνησυχία καὶ μᾶς κάνουν νὰ σχηματίζωμε πεποιθήσεις ἐσφαλμένας γιὰ τὸν ἐσωτερικὸν κόσμον τοῦ παιδιοῦ μας καὶ τοῦ ἐπιβάλλομεν κάποτε τιμωρίαν ἄδικη, ἐνῷ τ' ἀφίνομεν ἀτιμώρητον ὅταν θὰ ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῇ.

Γον) Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ τιμωρῇ κανεὶς εὑρισκόμενος εἰς παροξυσμὸν θυμοῦ ἢ νὰ ἀμείβῃ ὅταν τὸν πλημμυρίζῃ ὁ ἐνθουσιασμός· διότι καὶ ἡ τιμωρία θὰ εἶναι ὑπερβολικὴ καὶ ἡ ἀμοιβὴ τὸ ἴδιο.

Δον) Εἰς τὴν ποινὴν καὶ ἀμοιβὴν πρέπει νὰ κυριαρχῇ ἡ δικαιοσύνη. Ἀλλοίμονον ἂν ἕνα παιδὶ τιμωρηθῇ ἄδικα, θὰ καταστραφῇ ἡ ἐκτίμησις ποὺ ἔτρεφε πρὸς τοὺς μεγάλους, καὶ αὐτὸ θὰ συμβῇ πάλιν, ὅταν καταλάβῃ ὅτι ἔχει ἀμειφθῇ χωρὶς ν' ἀξίζῃ. Ἡ χωρὶς λόγον ἀμοιβὴ δημιουργεῖ κενοδόξους, καὶ ἡ ἄδικη τιμωρία κάνει τὸ παιδὶ ἔξω φρενῶν ἢ δειλό, φιλύποπτο, ἀκοινώνητο.

Ἡ παιδαγωγικὴ δικαιοσύνη διαφέρει ἀπὸ τὴν ποινικὴν δικαιοσύνη. Ἡ τελευταία ἐπιδιώκει τὴν ἀνταπόδοσιν, καὶ ἴσως δι' αὐτῆς ἐμμέσως συμβάλλει εἰς τὴν διόρθωσιν, ἐνῷ ἡ παιδαγωγικὴ δικαιοσύνη μοναδικὸν σκοπὸν ἔχει τὴν διόρθωσιν τοῦ κακοῦ, καὶ γι' αὐτὸ ἐπιτρέπει την συγχώρησιν.

Εον) Προτιμότερα μέσα ἀμοιβῆς καὶ ποινῆς εἶναι ὅσα προσεγγίζουν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πράξεως· αὐτὰ μιμοῦνται τὴν φύσιν μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι ἐνῷ ἡ φύσις τιμωρεῖ καὶ ἀμείβει ἐμμέσως, αὐτὰ ἐνεργοῦν ἀμέσως. Ἡ ἐπιμέλεια ἀμείβεται μὲ τὴν ἐπιδοκιμασίαν, ἡ ἀμέλεια τιμωρεῖται μὲ ἀναπληρωματικὴν ἐργασίαν, τὸ ψέμμα μὲ τὴν ἀφαίρεσιν ἐμπιστοσύνης κλπ. Ἀ λ λ ὰ χ ρ ε ι ά ζ ε τ α ι π ε ρ ί σ κ ε ψ ι ς μ ε γ ά λ η ε ἰ ς τ ὴ ν ἐ φ α ρ μ ο γ ή ν τ ο υ ς γ ι ὰ ν ὰ μ ὴ θ ι γῇ ἡ φ ι λ ο τ ι μ ί α ἡ π ι ὸ ε ὐ α ί σ θ η τ η χ ο ρ δ ὴ τ ῆ ς ψ υ χ ῆ ς.

Ἀπὸ τὰ τρία κύρια ἐλατήρια τῆς βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἡδονήν, τὸ κέρδος καὶ τὴν τιμήν, τὸ τελευταῖον εἶναι τὸ περισσότερον εὐγενές. Εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποὺ μᾶς κάνει νὰ πιστεύωμεν ὅτι μία ἀνωτέρα πνοὴ εὑρίσκεται μέσα μας. Προσβάλλοντας τὴν φιλοτιμίαν τοῦ παιδοῦ, προσβάλλομεν τὴν τιμήν του.

Ἐκλέγετε γιὰ ἀμοιβὴν καὶ ποινὴν μόνον ὅ,τι ἠθικῶς ἐπιτρέπεται. Δὲν πρέπει δηλαδὴ νὰ τιμωροῦμε τὸ παιδί, βλάπτοντας αὐτό.

Καὶ δὲν πρέπει ν' ἀμείβεται ἁπλῇ ἐκτέλεσις τοῦ καθήκοντος, χωρὶς νὰ ἔχῃ μεσολαβήσει ἐσωτερικὴ πάλη γιὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ ἀγαθοῦ, γιατὶ θὰ πιστέψῃ τότε τὸ παιδί, πὼς κάνοντας τὸ καθῆκον του, κάνει κάτι ἐξαιρετικό.

Γιὰ νὰ ἑτοιμάζῃ τὸ παιδὶ τὸ μάθημά του δὲν πρέπει νὰ τοῦ ὑποσχώμεθα ἀνταμοιβήν. Καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κλείσωμεν τὸ παιδὶ εἰς δωμάτιον σκοτεινὸ, γιὰ νὰ τὸ τιμωρήσωμεν, ἐπειδὴ φοβᾶται. Ἂς τὸ κάνωμε νὰ καταλάβῃ ὅτι πίσω ἀπ' τὸ σκοτάδι δὲν κρύβεται τίποτε τὸ ὕποπτο.

Ηον) Ἡ ποινὴ καὶ ἡ ἀμοιβὴ προϋποθέτει ἀμεροληψίαν, τὸ α καὶ ω τῆς ἀγωγῆς.

ΖΩΗ ΦΡΑΓΚΟΥ

μῖνες, ἑπομένως τόσο θρεπτικώτερη καὶ ὑγιεινότερη.

8) Ὅτι τὰ ραφιναρισμένα, ἀπεστειρωμένα καὶ γενικῶς διατηρημένα τρόφιμα (κονσέρβες), εἶνε ἀνθυγιεινότατα. Γιατὶ εἶνε νεκρές, χωρὶς ἡλιακὲς ἀκτῖνες τροφές.

Ὅτι ὁ Ἥλιος καὶ τὸ Φῶς ἔχουν πραγματικὴ θρεπτικὴ ἀξία καὶ ὄχι ὑποθετική, ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ ἑξῆς:

1) Πειράματα ἀπέδειξαν ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ ἡλίου ἔχουμε ἀνάγκην ὀλιγωτέρας τροφῆς.

2) Ὅτι διατροφὴ μὲ νεκρές, χωρὶς ἥλιο καὶ βιταμῖνες τροφές, ὁδηγεῖ σὲ ραχιτισμὸ καὶ πλεῖστες ἄλλες παθήσεις.

3) Σήμερα παράγονται τροφὲς ἀντιραχιτικὲς δι' ἀ κ τ ι ν ο β ο λ ί α ς, ἐκτιθέμενες δηλ. στὴν ἐπίδρασι τῶν ἡλιακῶν ἢ καὶ τεχνητῶν ἀκτίνων. Λιαστὰ κρέατα ποὺ ἀπορροφοῦν καὶ συγκρατοῦν ἡλιακὲς ἀκτῖνες ἀποκτοῦν, ὄχι μόνον μεγαλυτέρα θρεπτικὴ ἀξία, ἀλλὰ καὶ θεραπευτικὲς ἰδιότητες. Ποντικοὶ ραχιτικοὶ τρεφόμενοι μὲ λιαστὰ κρέατα γίνονται καλά. Ἀγελάδες, τρεφόμενες μὲ ξηρὸ μέν, ἀλλὰ λιαστὸ χόρτο, παράγουν γάλα προληπτικὸ καὶ θεραπευτικὸ τοῦ ραχιτισμοῦ, ὅπως εἶνε καὶ τὸ γάλα τῶν ἀγελάδων ποὺ τρέφονται μὲ πράσινο χορτάρι.

Καλὸν ὅμως νὰ γνωρίζετε ὅτι ὅλα σχεδὸν αὐτὰ τὰ τρόφιμα ποὺ ἀποκτοῦν ἀντιρραχιτικὲς ἰδιότητες δι' ἀ κ τ ι ν ο β ο λ ί α ς, ἰδίως τὰ γάλατα τοῦ κουτιοῦ, χάνουν σιγὰ-σιγὰ, μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου τὶς ἀκτῖνες ποὺ ἀπερρόφησαν καὶ γίνονται πάλι νεκρὲς τροφές. Δὲν πρέπει ἑπομένως νὰ ἔχουμε ἐμπιστοσύνη σὲ φάρμακα καὶ τροφὲς ἀ κ τ ι ν ο β ο λ η μ έ ν ε ς ποὺ ρεκλαμάρονται ὡς θεραπευτικὲς τοῦ ραχιτισμοῦ καὶ ἄλλων παθήσεων, ἂν δὲν ξεύρομε ἀπὸ πότε μπῆκαν στὰ κουτιὰ ἢ στὶς μποτίλιες. Γι' αὐτὸ πρέπει καὶ σ' αὐτὰ ν' ἀναγράφεται, ὅπως γίνεται στοὺς θρεπτικοὺς ὁροὺς καὶ τὰ ἐμβόλια, ἡ ἡμερομηνία τῆς παρασκευῆς των.

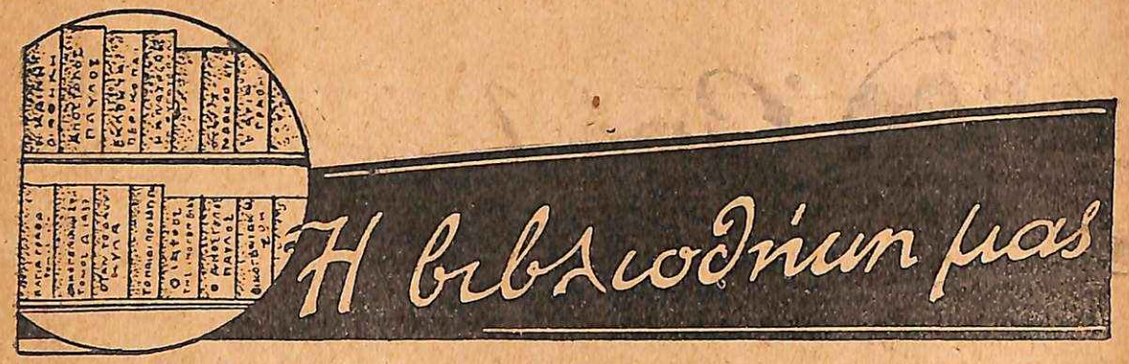

ΒΙΒΛΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

«Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ» Σ. Παγανέλλη. Ὁλόκληρος ἡ ἱστορία τοῦ κορυφαίου Ἀποστόλου. Ὁλοζώντανη περιγραφὴ τῶν μακρυνῶν ταξιδιῶν του. Τὸ οὐράνιο ἔργο του. Σειρὰ τρομακτικῶν κινδύνων. Γιγάντια πίστις, πύρινος ζῆλος γιὰ τὴ λατρεία τοῦ Χριστοῦ. Τὸ διακρίνει συναρπαστικὴ ἡ τέχνη τοῦ λόγου. Δραχ. 100.

«ΟΤΑΝ ΤΟ ΔΑΚΡΥ ΚΥΛΑΗ» Μαρίας Φωστίνη. Καλοτυπωμένο καὶ σὲ διαλεχτὸ χαρτὶ παρουσιάζει ἕνα ὑπέροχο συγκρότημα μὲ ὡραῖες χριστιανικὲς ἰδέες σὲ διήγημα, πεζό, ποίημα κλπ. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος τὸ διαπνέει ἱερὸς λυρισμὸς καὶ αἰσθήματα θεῖα, ποὺ γεννοῦν τὴ συγκίνηση καὶ συναρπάζουν. Δραχ. 25.

«ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΚΛΕΚΤΑΙ ΠΕΡΙΚΟΠΑΙ» Θ. Καστανᾶ. Μὲ πατερικὰ ἔργα, σχόλια, σημειώσεις, εἰσαγωγὴ καὶ βιογραφίας Πατέρων. Σελίδες περίπου 300. Χρήσιμο γιὰ κάθε ἱεροκήρυκα καὶ διανοούμενο καὶ κόσμημα κάθε χριστιανικῆς βιβλιοθήκης. Δραχ. 45.

«Ο ΑΓΙΟΣ ΜΥΡΩΝ» (βιογραφία) Ἐλευθερίας Λιναρδάκη. Δραχ. 10.

«ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΕΡΑΝ ΙΕΡΩΝ ΑΚΟΛΟΥΘΙΩΝ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ» Ἐμμ. Φαρλέκα. (Ὁδηγὸς διὰ ἱερεῖς καὶ ἱεροψάλτας). Δραχ. 30.

«ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ» Μητροπολίτου Γυθείου, Οἰτύλου, Κυθήρων Προκοπίου. Σελίδες παρηγορίας καὶ φωτισμοῦ. Δραχ. 10.

«ΛΑΪΚΗ ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΗ» ἔκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας δραχ. 20.

«ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ» Μητροπολίτου Καρυστίας Παντελεήμονος δρχ. 50.

ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

«ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΠΡΟΣΕΥΧΕΤΑΙ» Σ. Σπεράντζα καὶ Ἀγλαΐας Μεταλλινοῦ. Ὅλες οἱ προσευχὲς τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος γιὰ παιδιὰ 6—12 χρόνων, γραμμένες ἀπὸ τὴν Ἀγλ. Μεταλλινοῦ καὶ στίχοι παιδικοὶ στὸ δεύτερο μέρος Σ. Σπεράντζα, καθὼς καὶ διάφορα μουσικὰ κομμάτια. Δραχ. 13. Δὲν πρέπει νὰ λείψῃ ἀπὸ καμμιὰ παιδικὴ βιβλιοθήκη. Πρέπει νὰ γίνῃ ὁ ἀχώριστος σύντροφος κάθε παιδιοῦ.

«Η ΜΑΡΙΑ» Ὡραιότατο συναρπαστικὸ διήγημα. Δρ. 20.

«Ο ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΕΝΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ». Δραχ. 15.

«ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ» Ἐλευθερίας Λιναρδάκη. Σειρὰ ὡραίων παιδικῶν διηγημάτων. Δραχ. 15.

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ (βραβεῖον Ἀκαδημίας) Κλεαρέτης Δίπλα Μαλάμου. Ἔκδοσις Πυρσοῦ δρ. 70. Πρέπει νὰ κοσμήσῃ κάθε παιδικὴ βιβλιοθήκη.

ΔΙΑΦΟΡΑ

«ΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΖΩΗ» Ἄννας Κατσίγρα. Τόμ. 2 δραχ. 30 ἕκαστος.

«Ο ΙΑΤΡΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ» Ἄννας Κατσίγρα. Δραχ. 20.

«ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ ΙΧΝΟΓΡΑΦΙΑΣ ΜΕΤΑ ΠΟΛΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ» (ἀπαραίτητον διὰ τοὺς ζωγράφους καὶ σχεδιαστάς). Δ. Μ. Κράτη, καθηγ. τεχνικῶν μαθημάτων, δρχ. 20.

«ΦΥΣΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗ» Ἠλία Πέτρου (φυσιοθεραπευτοῦ). Εἶναι τὸ βιβλίο ποὺ σημείωσε κατάπληξη. Δρ. 60.

«Η ΑΝΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΘΥΓΑΤΕΡΩΝ ΜΑΣ» Ἄννας Γιαννοπούλου, διευθυντρίας Ἀρσακείου Ἀθηνῶν. Δρχ. 10.

«ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΙΔΙ» Ζωῆς Φράγκου. Δρχ. 40.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ τόμοι 2. Ἔργο χρησιμώτατο γιὰ κάθε οἰκογένεια. Δεμένο δρχ. 250.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ (βιογραφία) Σ. Δρακάκη. Δρχ. 10.

ΜΟΥΣΙΚΗ

«ΥΜΝΟΙ ΚΑΙ ΩΔΑΙ» Ι. Σακελλαρίδου. (Εἰς εὐρωπαϊκὴν παρασημαντικήν). Περιέχει ὅλα τὰ ἱερὰ ἄσματα τῆς Ἐκκλησίας, λειτουργικά, δοξολογίας, ἀπολυτίκια. Χρησιμώτατο γιὰ ὅσους γνωρίζουν τὴν εὐρωπαϊκὴ μουσική· μὲ αὐτὸ θὰ μάθουν εὔκολα τὰς ἐκκλησιαστικὰς μελῳδίας. Δεμένο δρχ. 40.

«ΜΕΓΑΛΗ ΕΒΔΟΜΑΣ» Ι. Σακελλαρίδου δρ. 50 (βυζαντινὴ μουσική).

«ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑΤΑΡΙΟΝ» Ι. Σακελλαρίδου (βυζαντινὴ μουσική) δραχ. 60.

«ΕΙΡΜΟΛΟΓΙΟΝ» Ι. Σακελλαρίδου δρχ. 25.

«ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ» Ι. Σακελλαρίδου τεύχη 2 δρ. 25 ἕκαστον.

«ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΤΡΙΩΔΙΟΝ» Ἐμμανουὴλ Φαρλέκα. Ἔκδοσις καλλιτεχνικὴ μὲ πλήρη τὴν ἐμφάνισιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν μελῳδιῶν καὶ τὸ ρυθμικὸ χώρισμα. Δρχ. 150.

«Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ» Ε. Φαρλέκα, δρχ. 35.

«ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΝ» Ε. Φαρλέκα, δρχ. 150, νεωτάτη ἔκδοσις.

«ΔΟΞΟΛΟΓΙΑΙ ΚΑΙ ΠΟΛΥΧΡΟΝΙΣΜΟΙ» Ε. Φαρλέκα. Δραχ. 25.

ΤΟΜΟΙ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΖΩΗΣ»

Κάθε οἰκογένεια πρέπει νὰ ἀποκτήσῃ τοὺς ἐκδοθέντας 6 τόμους τῆς «Οἰκογενειακῆς Ζωῆς».

Τιμῶνται ἄδετοι δραχ. 50, δεμένοι δραχ. 80.

Κάθε παραγγελία δὲν ἐκτελεῖται ἄνευ τῆς καταβολῆς τοῦ ἀντιτίμου. Αἱ παραγγελίαι ἐπιβαρύνονται μὲ τὰ ταχυδρομικὰ ἔξοδα ἀποστολῆς καὶ συσκευασίας περίπου 10% ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς παραγγελίας.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου : Λεωνίδας Γκίρας

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

Αἱ πρῶται ἐπιστρατευθεῖσαι Ἀγγλίδες ἔφθασαν στὴ Γαλλία. Δύο ἀποσπάσματα ἐπιστρατευθέντων ὁδηγῶν αὐτοκινήτων ἀφίχθησαν στὸ γαλλικὸ μέτωπο. Ἀνήκουν στὸ «Μηχανικὸ σῶμα μεταφορῶν» καὶ ὁδηγοῦν τὰ ἰδιόκτητά των αὐτοκίνητα. Φοροῦν χακὶ στολὴ καὶ ζωστῆρα, καθ' ὅλα ὅμοιο μ' αὐτὸν ποὺ φοροῦν οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ ἀγγλικοῦ στρατοῦ. Ἀρχηγοὶ εἶναι ἡ κ. Μὰκ Ντόναλδ καὶ ἡ δνὶς Βάϊτε· ἡ τελευταία μάλιστα ὑπῆρξεν ἐθελοντὴς καὶ κατὰ τὸν τελευταῖο πόλεμο.

Στὸ σημερινὸ σκληρὸ πόλεμο, ἡ Φινλανδίς, μὲ τὸ ὅπλο στὸ χέρι, εὑρίσκεται στὸ πλευρὸ τοῦ στρατιώτου. Κατὰ τὸ 1919 τὸ νέον φινλανδικὸν σύνταγμα, γιὰ νὰ ἀνταμείψῃ τὴ γυναῖκα, τῆς παρεχώρησε «τὸ δικαίωμα καὶ τὸ καθῆκον νὰ συμμετάσχῃ εἰς τὴν ἄμυνα τῆς πατρίδος».

Ἡ Μίλνα Σιλλάμπαα ἐργάσθηκε γιὰ τὴν ὑπογραφὴ αὐτοῦ τοῦ ὅρου τοῦ συντάγματος, ὁ ὁποῖος δίδει στὴ γυναῖκα τὶς ἴδιες μὲ τὸν ἄνδρα ὑποχρεώσεις.

Ἡ Μίλνα Σιλλάμπαα ἔγινε ὑπουργὸς καὶ χάρις στὶς φροντίδες της ὁ «Σύνδεσμος γιὰ τὴν ὑπεράσπισι τοῦ Ἔθνους» βρίσκει ὀπαδοὺς καὶ στὰ πιὰ ἀπομακρυσμένα χωριουδάκια.

Ἡ Φινλανδίς μὲ τὸ ὅπλο ἐπ' ὤμου, ντυμένη μὲ μιὰ στολὴ ἁπλῆ καὶ σκούρα, γυμνάζεται συστηματικῶς, ὥστε νὰ μπορῇ νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ σύνορα τῆς χώρας της.

Χρηματικὰ ἐμβάσματα ἀπευθύνονται : Καν Λίζαν Ζαχαρῆ, Κολωνοῦ 1, Ἀθήνας.

Α. Καραουλάνην Ἄνδρον, ἐπληρώσατε ἀπὸ Ἀπρίλιον 1937 μέχρι Μάρτιον 1939.— Σ. Σωτηρ. Βαλκοβίνα Ἀκράτας, ἡ συνδρομὴ τοῦ περιοδικοῦ εἶναι προπληρωτέα. Ἑπομένως οἱ συνδρομηταὶ ποὺ ἐγγράφετε ὀφείλουν νὰ προκαταβάλουν τὰς συνδρομάς των γιὰ νὰ ἀρχίσῃ ἡ τακτικὴ ἀποστολή.— Ἐλευθερίαν Πετρίδου, Βαθὺ Σάμου· ἐτακτοποιήθη. Κωνστ. Ἰωαννίδην, Ἡγουμενίτσαν, Ε. Λαμπρόπουλον, Μεσσήνην, Τηλ. Βολιώτην, Θεσσαλονίκην, 12ον Δημοτικὸν Σχολεῖον Βόλον, Σοφίκαν Μινιαδάκη, Ἡράκλειον Κρήτης, Ἀσπασίαν Δαραδήμα, Στυλίδα, Γ. Κολαΐτην, Ἀργοστόλιον, Μ. Μελισσηνὸν, Νάξον, Ν. Κωστάκην, Φιλιάτες, Ο. Ι. Ἀνεμογιάννη, Κέρκυραν, Ἀφροδ. Κονταρίνη, Πειραιᾶ, Εὐρύκλ. Ἀρταβάνη, Πρέβεζαν, Α. Ἀρβανιτογιώργην, Ἄρταν, Κ. Β. Τσουτσάνην, Δερβένι, Ι. Γούμενον, Πύργον Ἠλείας, Ἑλένην Δαπόντε, Σύρον, Κ. Βοσκάκην Ἀγ. Δέκα Κρήτης, Θ. Μελισσάρην, Μεσολόγγιον, Ἀθηνᾶν Χαραμάκη, Σύρον, Βασιλ. Λατζούνη, Μελιγαλᾶ, Φλωρ. Καστρινογιάννη, Ἡράκλειον Κρήτης, Ε. Λινοξυλάκην, Ρέθυμνον, Ἀθ. Κοντόπουλον, Νησὶ Γιδᾶ, Ἀθ. Μῖχον, Ἄμφισσαν, Δ. Μπαρδάκην, Ἀγρίνιον, Γ. Πιρπυρῆν, Ξυλόκαστρον, Ζαχ. Μονιάκην, Ρέθυμνον, Κ. Ζαρογιαννόπουλον, Μεσολόγγιον, Ἀγ. Βασιλοπούλου, Πόρον, Ὀσ. Παρθ. Μακράκην, Ἀγ. Δέκα Κρήτης, ἐλήφθησαν εὐχαριστοῦμε. Παραγγελίαι ἐξετελέσθησαν.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΥΡΕΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΜΗΜΑ ΥΙΟΘΕΣΙΩΝ

Τὸ Γραφεῖον Εὑρέσεως Ἐργασίας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κυρίας Λίζας Ζαχαρῆ, προσφέρει ἀνιδιοτελῶς τὰς ὑπηρεσίας του εἰς ἀνέργους γυναῖκας. Ὑποβάλλει παράκλησιν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ὑπαλλήλων γυναικῶν, νοσοκόμων, ἐργατριῶν, παιδαγωγῶν, πωλητριῶν, ραπτριῶν νὰ προτιμοῦν ἐκ τῶν ζητούντων θέσεις εἰς τὸ γραφεῖον εὑρέσεως ἐργασίας, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσουν τὴν κοινωφελῆ προσπάθεια τοῦ ἔργου μας.

Τὸ τμῆμα υἱοθεσιῶν εἰδοποιεῖ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ προβοῦν εἰς υἱοθεσίαν, ὅπως μαζὶ μὲ τὰς δηλώσεις των ὑποβάλλουν πιστοποιητικὸν γάμου καὶ ἀτεκνίας καὶ πληροφορίας διὰ τὴν περιουσιακήν των κατάστασιν. Οἱ προσφέροντες παιδιὰ πρὸς υἱοθεσίαν, πρέπει ἀπαραιτήτως, ἐκτὸς τῶν πιστοποιητικῶν γεννήσεως, νὰ ἀποστέλλουν καὶ τὴν φωτογραφίαν τῶν πρὸς υἱοθεσίαν παιδιῶν.

Πεπειραμένη καὶ γλωσσομαθὴς κυρία ζητεῖ θέσιν οἰκονόμου. Ὁμιλεῖ γαλλικὰ καὶ ἰταλικά.

Ζητεῖται νοσοκόμος εἰς κλινικὴν ἐπαρχίας.

Δεσποινὶς τελειόφοιτος Γυμνασίου ζητεῖ θέσιν εἰς γραφεῖον.

Ἡλικιωμένη κυρία μὲ ἀρτίαν μόρφωσιν ζητεῖ θέσιν οἰκοδιδασκαλίσσης ἢ οἰκονόμου.

Προσφέρονται πρὸς υἱοθεσίαν.

Θῆλυ 7 ἐτῶν, ὀρφανὸ πατρός.

Ἄρρεν 9 ἐτῶν, ὀρφανὸ μητρός.

Δύο ἀδελφάκια ἄρρεν 8 ἐτῶν καὶ θῆλυ 6 ἐτῶν, ὀρφανὰ μητρός.

Ἄρρεν 8 μηνῶν.

Θῆλυ 14 ἐτῶν.

Θῆλυ 11 ἐτῶν, ὀρφανὸ πατρός.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΜΠΕΛΩΝΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Συνεχίζων τὴν περιοδείαν του εἰς τὰς πελοποννησιακὰς πόλεις πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ θείου κηρύγματος καὶ τῶν ἠθικοκοινωνικῶν διαλέξεων ὁ διευθυντής μας κ. Λάμπρος Ζαχαρῆς τὴν 7ην παρελθ. μηνὸς ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ὡμίλησε κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου εἰς Πύργον. Ἐπίσης ἐπραγματοποίησε σειρὰν πέντε ἑσπερινῶν ἐπικαίρων ὁμιλιῶν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τριῶν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καὶ τὴν 14ην π. μηνός, Κυριακὴν κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν, ὡμίλησεν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Κυριακῆς εἰς Πύργον. Ὅπως καὶ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1938 παρετηρήθη ἐξαιρετικὴ προθυμία τῆς κοινωνίας τοῦ Πύργου, τὸ ἴδιον ἐπανελήφθη καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον. Τὰς ὁμιλίας ταύτας εὐλόγησε καὶ ἐτίμησε διὰ τῆς παρουσίας του καὶ ὁ διαπρεπὴς ἱεράρχης Ἠλείας Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Ἀντώνιος. Τὴν 18ην π. μηνὸς ἑορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα, ὡμίλησεν εἰς τὸν ἐνοριακὸν ναὸν τῆς ὡραίας κωμοπόλεως Ζαχάρως Ὀλυμπίας. Τὴν 21ην π. μηνός, Κυριακὴν, κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα, ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου ἐπραγματοποιήθησαν δύο ὁμιλίαι εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Παναγίας εἰς Γαργαλιάνους. Τὴν 24ην π. μηνὸς εἰς Ἀμαλιάδα ἐπεκοινώνησε μὲ τὸν πρόεδρον καὶ τὰ μέλη τῆς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἑνώσεως Ἀμαλιάδος καὶ συνειργάσθη ἐν σχέσει μὲ τοὺς ὡραίους σκοποὺς τῆς ἀδελφότητος καὶ τὴν 26ην π. μηνὸς ἐπέστρεψεν εἰς Ἀθήνας.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἱεροδιακόνου Τιμοθέου Ματθαιάκη, γραμματέως Ἀποστολικῆς Διακονίας, «Τὸ πράσινον ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ». Ὡραιότατον εἰς ἐμφάνισιν καὶ πρωτότυπον εἰς ὕλην. Πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖα μας δραχμὰς 35 μὲ τὰ ταχυδρομικά

Ἄννας Κατσίγρα, «Φυσιοθεραπεία». Περιέχει ἐκλαϊκευμένας ἐπιστημονικὰς γνώσεις ἐν σχέσει μὲ τὴν φυσικὴν ὑγιεινήν. Πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖα μας δρχ. 40 μὲ τὰ ταχυδρομικά.

Ε. Τσαμουρτζῆ «Τὸ πολύχορδον». Περιέχει βαρυσημάντους κρίσεις διὰ τὴν τελευταίαν ἐφεύρεσιν τοῦ νέου ὀργάνου ἀπὸ διαπρεπεῖς μουσικοὺς τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς.

ΕΛΛΑΔΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΤΙΚΩΝ ΜΑΓΝΗΤΩΝ
ΑΠΕΙΡΑΤΑΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΙ ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΕΙΩΝ

Μὲ τὴν ἐπιθυμία νὰ πλουτίσωμε τὰ χριστιανικὰ σπίτια μὲ εἰκόνας θρησκευτικὰς δημοσιεύομεν κατωτέρω πλουσιωτάτην συλλογήν μας εἰκόνων μικρῶν καὶ μεγάλων διαμέτρων ποὺ μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς πανώ, ὡς κάδρα καὶ τοιουτοτρόπως νὰ στολίζουν συγχρόνως, ἀλλὰ καὶ νὰ διδάσκουν μὲ διαφόρους παραστάσεις των. Εἶναι ἔργα διακεκριμένων ζωγράφων καὶ ἁγιογράφων ἐκ τῶν κορυφαίων Ἑλλήνων καὶ ξένων, ποικίλα εἰς σχέδια ἑλληνοβυζαντινῆς τέχνης καὶ ξένης τεχνοτροπίας.

Αἱ χριστιανικαὶ εἰκόνες μας μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀκόμη καὶ εἰς Κατηχητικὰ Σχολεῖα, Λύκεια, Γυμνάσια, Δημοτικὰ Σχολεῖα, Φιλανθρωπικὰ Ἱδρύματα, αἰθούσας κηρυγμάτων, Νοσοκομεῖα, ἐργοστάσια, καταστήματα, γραφεῖα παντὸς εἴδους κλπ.

Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΩΝ ΑΓΓΕΛΩΝ διαμέτρου 39×51 δρχ. 30, σὲ διάφορα σχέδια διαμέτρου 36×78 δρχ. 65.

ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΛΥΠΗΜΕΝΗ διαμέτρου 25×38 δρχ. 25.

ΚΗΡΥΓΜΑ ΣΤ' ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ διαμ. 36×78 δρχ. 65.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΥΛΟΓΕΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ διαμέτρου 39×51 δρχ. 50.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΡΟΥΩΝ ΤΗΝ ΘΥΡΑΝ διαμέτρου 54×73 δρχ. 65.

ΠΕΤΡΟΣ καὶ ΠΑΥΛΟΣ διαμέτρου 39×51 δρχ. 35.

ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΔΕΙΠΝΟΣ διαμ. 39×51 δρχ. 35 καὶ διαμέτρου 36×78 δρχ. 65.

Η ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ διαμέτρου 39×51 δρχ. 35.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΡΟΣΕΥΧΟΜΕΝΟΣ διαμέτρου 39×51 δρχ. 35.

Ο ΝΥΜΦΙΟΣ διαμέτρου 39×51 δρχ. 35 καὶ 25×38 δρχ. 25.

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ διαμ. 39×51 δρ. 35

Ο ΚΑΛΟΣ ΠΟΙΜΗΝ διαμέτρου 39×51 δρχ. 35 καὶ 36×78 δρχ. 65.

Η ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΣ διαμ. 39×51 δρχ. 35.

Η ΑΠΟΚΑΘΗΛΩΣΙΣ διαμ. 39×51 δρ. 35

Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ διαμέτρ. 39×51 δρχ. 35.

Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ διαμέτρ. 39×51 δρχ. 35.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΦΕΡΩΝ ΤΟΝ ΣΤΑΥΡΟΝ ΤΟΥ διαμέτρου 39×51 δρχ. 35.

Ο ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ διαμέτρου 39×51 δρχ. 35. Ἐπίσης συλλογὴ εἰκόνων ὅλων τῶν Ἁγίων διαμέτρου 39× [illegible] δρχ. 35.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΙΣ ΕΜΜΑΟΥΣ διαμέτρου 45×55 δρχ. 20.

Η ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ διαμέτρου 45×55 δρχ. 20.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ διαμέτρου 50×70 δρχ. 25.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΤΑ ΣΤΑΧΥΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ διαμ. 36×78 δρχ. 65. Ὅλα τὰ ἀνωτέρω διαμέτρ. 37×78 ὑπάρχουσιν εἰς διαμ. 20×38 δρχ. 30.

Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ διαμέτρου 32×42 δρχ. 30.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ διαμέτρου 32×42 δρχ. 30.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΣΩΖΕΙ ΤΟΥΣ ΝΑΥΑΓΟΥΣ διαμέτρου 40×52 δρχ. 35.

Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΤΗΣ διαμ. 40×52 δρ. 35 καὶ διαμ. 25×38 δρ. 10.

Η ΣΤΕΨΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ διαμέτρου 40×52 δρχ. 35.

Ο ΦΥΛΑΞ ΑΓΓΕΛΟΣ διαμέτρ. 50×125 δρχ. 180 διὰ πάντες καὶ διαμέτρου 30×60 διὰ πανὼ δρχ. 35.

Ὑπάρχουν καὶ εἰς διάμετρον 55×120 ὅσα καὶ εἰς διάμετρον 36×78 δρχ. 180.

ΣΤΑΥΡΟΙ ΑΠΛΟΙ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΙ ΜΕ ΑΝΘΗ διαμέτρ. 27×19 δρχ. 10.

Πολλαὶ τῶν ἀνωτέρω χριστιανικῶν εἰκόνων ὑπάρχουν καὶ εἰς τὸ σχῆμα κάρτ ποστάλ μὲ δρχ. 5.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὑπάρχει πλουσιωτάτη συλλογὴ προσωπογραφιῶν, τοπείων, ἀνθέων, θαλασσογραφιῶν καὶ κάδρα διὰ τραπεζαρίας μὲ φροῦτα, πουλιά, ψάρια, εἴδη κυνηγίου κλπ. διαμέτρ. 30×60 δρχ. 30. Εἰς διάμετρον 26×38 δρχ. 18 καὶ εἰς διάμετρον 20×26 δρχ. 10.

Κάθε παραγγελία δὲν ἐκτελεῖται ἄνευ τῆς καταβολῆς τοῦ ἀντιτίμου. Αἱ παραγγελίαι ἐπιβαρύνονται μὲ τὰ ταχυδρομικὰ ἔξοδα ἀποστολῆς 10% καὶ συσκευασίας δρχ. 5 γιὰ κάθε παραγγελία.